

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UNGDOMSVÄNNEN

Illustrerad tidning för Svenska Missionsförbundets Ungdom.
 Utkommer den 5 och 20 i varje månad. Pris pr år kr. 2:50. Lösnummer 15 öre.

INNEHÅLL:

N:r 12. 20 Juni
 Årg. 27. 1923

Midsommardagens härold. Herren kallar. Farfars länstol. Torget i Aten. Tillbaka till hemmet. Johannesgestalter. I ruinernas stad. »Hajó». Bibelns skönhet. »Här läste jag, tills jag måste på knä». Bland landsmän i Skagen. Något om gitarrens historia. Från arbetsfältet. Seminarist- och läraremöten. Litteratur. Redovisning. Annonser.

Redaktör:
 Joh. Gustafsson

Midsommar.

Midsommardagens härold.

Midsommardagen har i kristenheten av ålder varit Johannes Döparens dag. En öknens son, karg, som man kan tänka, till kynnet, allvarlig och bestraffande i orden, en botpredikant utan like möter oss sålunda, då naturen hos oss står i sin fagraste sommarskrud — en till synes just icke mycket passande sammanställning. Och dock finnes där likheter, påfallande likheter.

Döparen hör till sommaren, sommaren i andens värld. Han står visserligen som en gränsvakt mellan det gamla och nya, men han var ock härolden för den underbara tid, då rättfärdighetens sol i all sin klarhet skulle uppgå för att med sina värmande strålar omdana vår värld till ett Guds paradys. Som våren röjer väg för sommaren, så röjde Döparen väg för Herren. Därav allvaret i hans uppträdande. Men icke blott detta. Vad som i vintriga tider låg som ett gömt och domnat livsfrö i hednisk jord, vad som grodde i roten och, lik saven i trädets stam om våren, i längtan sjöd och steg i Israel, det svällde ut och klädde sig i knopp, i blad och full blom, innan ökenpredikanten slutade sitt värv. Han fick se brudgummen, fick höra hans röst och med fröjd föra bruden till hans möte. Andens sommartid var därmed inne.

Sommaren för fram, vad naturen förmår av vackert och ädelt. Johannes var en profet, ja mer än en profet. Men han var son till ett prästfolk, ett åldrigt prästfolk. Sakarias, hans fader, var präst, och Elisabet, hans moder, var av översteprästen Arons släkt. Profeten och härolden för det ädlaste och vackraste, som skulle komma, det ko-

nungsliga i andens värld, fick alltså i sin person och sitt verk föra fram till fullbordan, vad den förkristna tiden ägde och ville av vackert och ädelt, vad dess prästadöme åsyftade. Mycket vackert finnes ofta fördolt och lycklig den som får bringa det i ljuset. Den som skall göra det sommarvarmt och vackert omkring sig, skall spana efter det goda och ädla och icke efter det tråkiga och onda, skall söka att finna Guds tanke genom tiderna och hos människan.

Inga somrar gro och ingen värld blommar, där intet frö lägges i jorden, offerar sig och dör. Sommarens fagra skrud talar till oss alla om offerandets nödvändighet, för att nya och sälla tider skola kunna inbryta. Döparen fostrades för sitt kall i öknen och fick slutligen giva sitt huvud för den sanning, han så omutligt och kraftigt bar fram. Själviskhet och egennyttiga hava aldrig frambragt något av värde i livet, hava aldrig gjort det ljus och vackert omkring sig.

Sommarens tid är kort, kort men arbetsfylld. Kort men icke desto mindre välsignelserik och tillräcklig för sitt syfte var Döparens arbetsdag. Det var vinter, när han kom, och sommar, då han gick. En lång tid av fostran plägar ofta föregå i livet hos store män, som på en kort arbetsdag sammantränga, vad som kan bli avgörande och till nytta för långa tider. Den korta men väl fyllda dagen är bättre än många år utan nytta.

Så må vi då rätt bruka vår korta dag, sprida glädje och solsken omkring oss och därvid ej draga oss tillbaka för mödan och försakelsen!

Joh. Hellström.

Herren kallar.

*Kom till mig, så Herren bjuder dig uti din ungdoms vår.
Kom till mig, hans stämma ljuder manande, var helst du går.
Kom till mig från världens oro, från dess favor, nöd och strid.
Kom till mig, ty jag vill skänka åt din ande ro och frid.*

*Hör du ej hans röst, som stilla talar till din trötta själ?
Mitt i världens larm och villa tänker han uppå ditt väl.
Du i syndens vira glömmor bort din själ, din tro, din Gud,
men i nåd han städs dig kallar med sitt kärleksfulla bud.*

*Mitt i syndaloppet stör han dig ännu som ofta förr;
med den stungna handen rör han vid ditt hjärtas stängda dörr.
Med sitt kärleksfulla öga skådar han på dig så ömt;
fast du har förgätit honom,
har han dig dock aldrig glömt.*

*O, så öppna då ditt hjärta för den vän, som kallar dig.
Han skall läka själens smärta och dig sluta ömt till sig.
Han från synd och dom dig frälsar,
han ger rening, ljus och hopp,
och till sist på herdearmar för han dig till himlen opp.*

O. W. G--r.

FARFARS LÄNSTOL.

En berättelse ur verkligheten. För Udv. av Rosali Örn.

»Lyckås» hade Olof och Karin kommit överens om att kalla sitt lilla hem, och det lycktes verkligen vara ett passande namn, för här skulle bestämt lyckan bli bofast. I sex år hade de väntat, arbetat och sparat för detta hem, men så var det också idealiskt, när det stod där färdigt.

Den dag Karin och Olof gävo varandra sin tro, visste de inte, hur länge det skulle dröja, innan de fingo flytta in under eget tak. Men att det inte kunde bli fråga om något giftermål, förrän de hade sin egen stuga, det hade båda klart för sig. Och att de icke fingo börja med ett öres skuld, det var också klart. Därför dröjde det också så länge. Bägge voro tjänare, och ingen av dem hade så särdeles stor lön. Men lyckligtvis hade båda redan i sina föräldrahem fått lära sig att hantera pengar med förstånd: att sparsamhet och Guds välsignelse är nyttigare och hjälper människor längre än stora penningssummor.

En god hjälp i arbetet på det egna hemmet blev det, att Olofs husbonde lät honom på mycket goda villkor överta ett torp, som låg i lägervall. Olof hade inte samma tålmod som Karin, och han hade många gånger sagt, att det vore bäst resa till Amerika. För här i Sverige skulle de inte lyckas få ihop till ett hem, förrän de blevo gamla och utslitna.

Men det ville inte Karin höra talas om — Sverige skulle hon inte kunna lämna, det kände hon. Redan när hon var liten och red »ranka» på sin farfars knä, insöp hon en djup kärlek till sitt land. Hennes farfar härstammade från en karolin och hade själv varit i fält under »Karl Johan», och han berättade för sina små barnbarn, hur deras förfäder kämpat och lidit för sitt land.

Karin bad ivrigt till Gud, att hon och Olof skulle få något som band den älskade vid hemlandet. Därför tackade hon Gud av hela sitt hjärta för bönesvar, när Olof kom med nyheten om torpet han skulle få överta.

En söndag lyckades Karin bli ledig och gå med Olof för att se på det blivande hemmet. Men det såg då inte synnerligen lockande ut: där stugan stått var bara en grus-

grop och trädgårdstjappan liksom tegarna däromkring voro alldeles igenvuxna och förvildade. Men det slog inte ned de båda ungas mod. Olof hade starka armar, och Karin var heller inte klen, och de kommo överens om att hjälpas åt. Så fort Olof fått saken uppgjord med husbonden, började han genast rödja och bryta stubbar och sten. Han hade lång väg att gå till sitt torp, men det hindrade inte, att han gick dit både tre och fyra kvällar i veckan, när han slutat sitt arbete för dagen; och det hände ibland, att han arbetade hela den ljusa sommarnatten där. En glädje var det, att torpet låg just åt det håll, där Karin hade plats. Och det hände emellanåt, att han fick höra tissel och fnissande bakom buskarna; då var det förstas alltid Karin och någon av hennes kamrater som kommo. De brukade ha kaffepannan med sig, och det blev lite festligt mitt i arbetet; sedan hjälpte flickorna Olof och togo riktiga »karlatag» i stubbar och sten.

Men sex år dröjde det innan Karin och Olof fingo sitt hem färdigt. Stugan var nog liten och låg i taket, men den var så innerligt trevlig både utan och innan. En stor hängbjörk vid knuten var vårdträdet, och syréner och guldregn tävlade med plommon-, körsbärs- och äppelträd om att göra tjappan till ett litet paradys. Att stugan var röd med vita knutar, förstugkvist och fönsterluckor, det förstod var och en, även om han inte sett den men språkat med Karin aldrig så litet. Långt innan hon visste, när eller var hon skulle få sitt eget hem, brukade hon säga: »Vill ni se mig riktigt glad, så kom och hälsa på mig i min lilla röda stuga, när den blir färdig.

Inomhus var också förtjusande: Olof var mycket händig i snickeri, och nästan varanda möbel hade han snickrat själv. En god vän, som var finsnickare, hade hjälpt honom med det som skulle vara mest till »heders», men allt det andra var eget arbete. Även Karin hade tagit väl vara på stunderna och hade — trots den ansträngande tjänsten — hunnit väva både mattor och gardiner och göra i ordning en utstyrsel av linne och sängkläder, som sannerligen inte skämdes för sig.

De hade tänkt att få flytta in i sitt hem en solig försommardag, men ingen av dem kunde vid den tiden bli fri från sin tjänst. De måste vänta till hösten. Och således blev det i stället en mörk och kulen höstdag, som de kommo till sitt Lyckås. Men med en flammande brasa i den öppna spisen och ett inbjudande kaffebord, som vännen och anförvanter dukat, var stugan bestämt lika hemtrevlig som den skulle varit en solig sommardag.

Den första julen i det egna hemmet hade Karin och Olof kommit överens om att fira alldeles för sig själva. Och fast de lovat, att inga hemligheter ha för varandra, blev Olof väldigt hemlighetsfull, när det led framåt jul. Han låste alltid igen om sig, när han arbetade i sin provisoriska snickarverkstad, och när han inte var där, bar han alltid nyckeln på sig. Så Karin lyckades inte, hur hon försökte, lista sig in och se, vad han hade för sig. Hon var riktigt ordentligt nyfiken. Att han höll på med något åt henne, det var hon alldeles säker på, men hon kunde inte räkna ut, vad det kunde vara. Hon hade ju nästan allt vad hon behövde, det enda hon saknade var en god spinnrock, men att Olof tagit sig för att göra en sådan, det höll hon alldeles otroligt — det skulle han i alla fall inte gå i land med. Och hennes nyfikenhet ökades, när hon en dag fick se, att han hade guldbrons på fingrarna. Och i en av hans fickor hade hon funnit ett par tyglappar i glada färger och det grannaste mönster hon någonsin sett. Kanhända hade hon anat något, om hon vetat, att Olof några veckor före jul varit i hennes hem och letat igenom alla vindskrubbar och skräp gömmor. Men det lovade alla att tåga med, och det gjorde de. Och ej heller såg hon, när Olof smög hem ett paket, som han var så rädd om som om det varit smuggelgods.

Dagarna närmast jul och själva julaftonen hade Karin så mycket att syssla med, så hon glömde bort sin nyfikenhet. Det var först när hon hörde Olof smyga genom förstugan med något, som hon kom ihåg den. Hon höll på med gröten i köksspisen och kunde inte springa ifrån på ögonblicket, och när hon blev ledig och skulle skynda sig in hade den spjuvern riglat dörren, och hur hon bultade fick hon stå där. Inte förrän han tänt granen fick hon komma in.

— — — — »Farfars länstol!» Karin stod orörlig och såg ut som om hon sett en uppenbarelse från en annan värld.

»Ja, jag menar den liknar farfars län-

stol, sådan den måtte sett ut, när den stod i greve Berners salong.»

— — Farfar, som Karin älskat så högt och aldrig kunde glömma. Och allt det goda och vackra, gamle farfar lärt henne och hennes syskon hörde tillsammans med länstolen, för farfar och den hörde ihop i barnbarnens tankar.

Hennes ögon fylldes av tårar. Hon tänkte på ett uttryck av farfar: »Kärleken är en kedja av det oförgängliga guld, som binder släktled vid släktled.»

Olof satte henne i stolen och försökte säga några skämtsamma ord om att han hoppades få se henne såsom farmor sitta i farfars stol. Även han var gripen och anade något av vad hon kände. Karin uppfattade knappt vad han sade. Hon reste sig, tog hans hand:

»Kom, låt oss böja knä vid farfars stol och på nytt inviga oss och vårt hem åt Gud. Vid farfars stol lärde jag mig den första bönen och fick höra om bönens välsignelse, och av farfar hörde jag första gången julevangeliet och lärde mig min första julsalm.»

Det är svårt att säga, vem som var lyckligast — den som fått gåvan eller den som givit den — när de båda reste sig från bönen och Karin så hjärtligt tackade sin man för den kära gåvan. Olof hade hört Karin så många gånger tala om sin farfar, och hur hon älskat honom, och alltid när hon talade om farfar, talade hon om hans länstol på samma gång. Och Olof förstod, att han skulle göra henne en stor glädje om han kunde plocka ihop bitarna av stolen och sätta ihop dem.

Stolen hade kommit bort på samma gång som gamle farfar själv, för Karins mor hade tyckt, att den stod bara i vägen. Och rankig och trasig var den. Men av undseende för den gamle hade den fått stå kvar, så länge han levde, ty han ville inte skiljas ifrån den. Han hade fått den en gång av greve Berner på Öborg, när slottet rustades opp, då gamle grevens sonson skulle komma hem med sin unga grevinna och allt gammalt »bråte» måste undan. Det var visst inte med lätt hjärta gamle greven lämnade stolen ifrån sig. Hans sonhustru hade många gånger sagt, att den var »anskrämlig» och måste bort, men han hade bett för den. Nu gavs dock ingen pardon; gubben bad att få ha den på ett vindskontor, om den inte kunde få stå i hans rum, men sonhustrun bara skrattade och sade, att gamle farfar var pjollrig. Hon ropade

på en karl att komma och ta »eländet» och hugga sönder det till ved. Det var Karins farfar, karlen hon ropade på — fast då var han ingen farfar, utan en helt ung man — men han tyckte om stolen och frågade grevinnan, om han inte lika gärna kunde få den; han hade en liten lam bror hemma, som den bestämt skulle bli bra åt.

»För all del», tyckte grevinnan, »vill ni bära hem stolen, så nog får ni den.»

Gamle greven stod bredvid, och Karins farfar sade många gånger, att han aldrig kunde glömma den tacksamma blick han fick av den gamle herrn, när han räddade stolen från att bli sönderslagen. Och på kvällen när han bar hem den, passade greven på honom utanför slottsgrindarna och tackade honom riktigt hjärtligt och bad att få komma hem till honom emellanåt och se på sin kära stol — en bön som naturligtvis med glädje beviljades. Han kom också många gånger och var glad som ett barn över den hedersplats hans kära stol hade i det fattiga hemmet. Visst tog stolen från Öborgs slott sig lite omaka ut bland det övriga bohaget i torparstugan — den var inte då så skamfilad som i Karins barndom — men alla tyckte, att den »lyste opp» och prydde sin plats, och då var det ju bra.

Det var också riktiga högtidsstunder, när greve Berner kom. Han hade rest så vitt omkring, sett och upplevat så mycket och var alltid pigg på att berätta, och det var för det enkla torparfolket som att höra de underbaraste sagor. Karins farfar var högeligen förtjust i grevens berättelser. Och när han blev gammal och måste sitta stilla i sin länstol, var det just dessa berättelser, som gav honom det bästa stoffet till samtal med barnbarnen.

* * *

Lyckan bodde verkligen på Lyckås. Torpet hade blivit ett litet mönsterbruk som gav riklig avkastning, och välståndet var märkbart. Olof var en ovanligt klok och praktisk jordbrukare som ej skydde att ta i. Och när därtill kom, att han hade en klok och omtänksam hustru — även hon flitig som en myra — var det ju givet, att det skulle gå bra för dem, menade folk. Men det bästa av allt, vad både Karin och Olof påstodo vara grunden till deras välstånd, var att de brukade sitt torp såsom brukade de det icke: att komma till väl-

stånd i denna värld var aldrig målet för deras strävan. Båda ville av hela hjärtat söka först Guds rike och hans rättfärdighet, och Herrens ord besannade sig: allt det andra tillföll dem därjämte. *De började med Gud, och såsom de börjat, så fortsatte de.* Det svåra nödåret, med sådan nöd i alla hem, var för Lyckås intet nödår, utom i det avseendet att Lyckåsfolket led med sina nödställda grannar och underkastade sig försakelse för att kunna hjälpa dessa.

Det första riktigt mörka molnet kom över det solljusa hemmet, när Adrian, ende sonen, kom och påstod att han skulle till Amerika, om han också skulle rymma hemifrån. Hans föräldrar hade hoppats i det längsta, att de skulle få honom att slå resan ur hågen. Karin kom ju ihåg, hur Olof drömde om Amerika, när han var ung, men hur glad han var nu, att han stannat i hemlandet. Men Adrian var alldeles omöjlig. Karin och Olof gjorde såsom de alltid brukade i stort och smått: de vände sig till Gud i sin nöd. Men här gav ej Gud dem, vad de begärde. Gossen blev bara mer och mer envis i sin föresats att ge sig iväg. Det värsta för dem var nog, att de kände, att deras gosse ej hade de nödiga förutsättningarna för att slå sig fram på egen hand i ett främmande land, och skulden härtill var nog till en del deras. Han var ju enda barnet, och de kunde inte fritaga sig ifrån att de skämt bort honom lite grand. Jordbruket hade han aldrig velat vara med om, men de hade kostat på honom en kurs i en handelsskola, och han hade en mycket god plats i en affär i den närmaste köpingen. Och han borde ju kunna reda sig hemma, det tyckte både föräldrarna och andra.

Han hade gått i söndagsskolan ifrån han var lilla pysen och följt med föräldrarna, när dessa samlats med Guds folk, men till något avgörande för Gud hade han inte kommit. Och det var därför föräldrarna mest fruktade för att släppa ut honom i världen.

Han reste i alla fall — följd av föräldrarnas förböner. De två första åren lovade gott. Han skrev rätt träget hem, skrev att han hade det bra, och att han, såsom han lovat far och mor, gick och hörde Guds ord varje söndag och varje dag läste sin bibel. Men efter ett par år blev det längre emellan breven, och till sist upphörde de alldeles. (Forts.)

Torget i Aten.

Ap. 17: 17.

Lukas berättar, huru Paulus, under det han i Aten väntade på Silas och Timoteus, »upprördes i sin ande, när han såg huru uppfylld staden var med avgudabilder. Han höll därför i synagogan samtal med judarna och med dem, som fruktade Gud, så ock på torget, var dag, med dem som han träffade där».

Torget var medelpunkten i det klassiska Aten. Ifrån »de tolv gudarnas altare», vilket befann sig i dess mitt räknades avstånden till övriga delar av Grekland. Det omgavs av ståtliga tempel, praktfulla offentliga byggnader samt storslagna affärshus. Ett av dessa tempel har trotsat förgängelsen och blickar ännu ut över platsen, nämligen Theseustemplet. Det blev färdigbyggt år 421 f. K., varför det ju var gammalt redan på Pauli tid. Med sina ståtliga pelarrader gör det ännu ett mäktigt intryck. Av de många affärshus, vilka hade sin plats här, se vi ännu ruinerna utav den s. k. Stoa Attalos, 112 m. i längd och 19 m. bred, byggd omkring år 150 f. K. Bottenväningen innehöll 21 rum och framför byggnaden löpte en av 45 doriska och 22

joniska pelare uppburen hall. I denna försiggick affärerna, och rummen utgjorde magasin.

Längs ena sidan av torget löpte Stoa Poecile, »den brokiga pelargången», där Zeno förlade sin verksamhet och efter vilken stoikerna erhöilo sitt namn; ej långt från torget låg Epikri trädgårdar. I pelargångarna vid detta torg hade fyra hundra år tidigare Sokrates förkunnat sin vishet, och nu vandrade Paulus där och samtalade »var dag med dem, som han träffade där. Också några filosofer, dels av epikuréernas skola, dels av stoikernas, gävo sig i ordskifte med honom. Och somliga sade: »Vad kan väl denne pratmakare vilja säga?» Andra åter: »Han tyckes vara en förkunnare av främmande gudar.» De sade så, eftersom han förkunnade evangelium om Jesus och om uppståndelsen. Om folket i denna gamla universitetsstad säger Lukas: »Det var nämligen så med alla atenare, likasom ock med de främlingar, som hade bosatt sig bland dem, att de icke hade tid och håg för annat än att tala om eller höra på något nytt för dagen.» Det kan i detta sam-

Torget med vindarnas torn till vänster.

manhang vara intressant att fästa sig vid ett uttalande angående atenarna utav en författare från denna tid vid namn Demas, vilken säger, att »Atens vapen borde vara en stor tunga».

När nu Paulus gick omkring här på torget och talade med atenarna om Jesus och uppståndelsen, hade man sålunda fått ännu »en pratmakare» till staden, tyckte man. Samma ord, som i grundtexten förekommer för ordet »pratmakare», har man påträffat uti en nyligen upptäckt papyrusinskriftion från denna tid i Aten. Där brukas ordet om brödsmlor och skovor,

vilka kastats ut på gatan till hundarna. De högdragna, skolade filosoferna i Aten sågo ned på den enkle juden från Tarsus, och den vishet, vilken Paulus förkunnade, var i deras ögon som brödsmlor, som han på något sätt lyckats komma över.

Vid torgets östra sida stod Vindarnas torn, vilket ännu i dag är ganska väl i behåll. Det är till sin form åttkantigt och

Porten till torget i Aten.

lidet på dagen. När solen dalade i väster, finna vi Paulus gående genom Torgporten, vilken ännu står kvar, på väg till sitt kvarter. Där vilade han ut efter dagens mångahanda. Där satt han och undrade, om icke Silas och Timoteus snart skulle komma från Macedonien, och där bad han för innevarnarna i Aten, staden som var uppfylld med avgudabilder.

G. Blomberg.

HAVA vi någonsin sökt föreställa oss, hurudant vårt liv skulle gestalta sig, om vi aldrig skulle bedja? Det är vårt livs högsta jordiska förmån att få nalkas en personlig, kärleksrik Gud. Om vi tänka efter, vilka oräkneliga böner som dag och natt stiga upp till Gud från varje land på olika språk, från barnaläppar, från grånade Guds tjänare, inse vi icke då vilket ousägligt tålmod och vilken innerlig kärlek vår himmelske Fader visar, när han prövar och sällar alla dessa olika böner och för var och en finner det rätta svaret, och förstå vi ej huru mycket vi skulle förlora, om vi ej hade detta böneumgänge med Gud.

Dock går ofta vårt andliga ur så att det blir timmar för världen — minuter för Gud.

Världen får den mesta delen av vår tid, bönekammaren blott några strödda minuter. Vi giva vårt intresse och vår kraft åt affärer, arbete och nöjen, blott de stunder, då vi äro för uttröttade och ansträngda att företaga oss något särskilt, helga vi åt Gud — om detta kan få namn av att helga. Vårt böneliv blir tynande och utan all kraft.

Kamrater, låt oss fatta det beslutet att möta Gud i ensamhet dagligen. Det skall giva oss klarare syn, högre visdom, sann osjälviskhet, mera enkelhet i vår bön och förväntan och glädjen av att ha sällskap med Gud i vårt tjänande. Då skola vi också vinna stora segrar för Gud i hans värld. O, underbara förmån att få vara ett ringa redskap i den store Mästarens hand.

Hildegard N.

Ett ord med anledning Gustaf-Wasa-minnet.

För Ud. av *Martin Westling*.

När Gustaf Vasa för 400 år sedan blev konung i vårt gamla Sverige, härskade den katolska kyrkan med oinskränkt makt här. Näst Gud ha vi denne kraftfulle, ur den svenska stammen utgångne, hövding att tacka för att denna makt blev bruten, ja krossad. Visst få vi räkna med Olaus Petri som den svenske reformatorn, vilken, själv upplyst av reformationens ljus av Luther, kom tillbaka till sitt fädernesland och här tände samma ljus. Men det är gamle kung Gustafs förtjänst, att det ljuset icke släcktes och att de försök därtill, som gjordes flerfaldiga gånger under hans regeringstid, misslyckades.

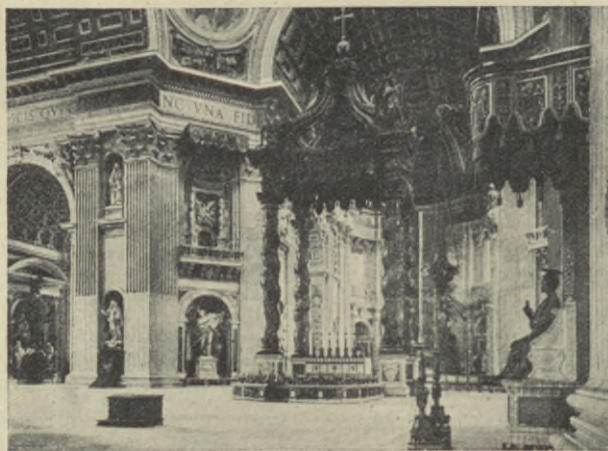
Det är, synes det mig, på sin plats, att de kristna i landet tänka på den saken, när vi fira årets stora historiska 400-årsminne.

Aldrig kan man fullt förstå att uppskatta denna sida av Gustaf Wasas gärning, om man ej fått tillfälle att i katolska länder se katolicismen på nära håll. Visserligen har den undergått en eller annan detaljförändring, sedan den kördes på porten av Svea rikes konungar och reformatorer på 1500-talet, men i stort sett är den ännu i dag samma intoleransens, vidskepelsens och humbugens religion, så långt som den vilar på människofunder. Naturligtvis erkänna vi protestanter gärna, att det finnes mycken personlig fromhet inom katolicismen och verklig kärlek till Frälsaren, men detta sakförhållande bevisar endast, att människosjälen trots alla hinder, som uppresas av den katolska kyrkan, kan leta sig fram till själens Herde och Biskop och hos Honom finna ro och vila.

Historieskrivarna säga oss, att tillståndet inom den katolska kyrkan i Sverige på 1500-talet ej var så fördärvat som i mellersta och södra Europa. Nej, lyckligtvis hade det ej hunnit bli så fördärvat. Men det var tillräckligt, det som var. De flesta munkar och präster voro så okunniga, att de ej kunde

läsa innantill. Och det sedliga tillståndet var bedröfligt, tack vare den katolska kyrkans mot Guds visa förordning stridande förbud för prästerna att gifta sig. Avlatskrämare gjorde goda affärer. Under ett år såldes avlat i Vadstena kloster för 300,000 kronor, en oerhörd summa för ett litet och fattigt folk. Och vart gingo pengarna? Till påvarna, som väl använde en del till byggnadsändamål men mest kanske till överdådigt levnadssätt och till att rikta nära släktingar med. I Rom finnes ett palats, innehållande 1,000 rum, vilket uppförts av påven Innocentius X:s svägerska Olympia uteslutande för pengar, som hon stal från sin sväger. Visserligen levde Innocentius mer än hundra år senare än Gustaf Vasa och kunde väl därför icke ha någon nytta av pengarna från Sverige, men det anförda exemplet visar, vart avlatspengarna kunde ta vägen. Hur det var i Rom på Gustaf Wasas tid, få vi veta av Martin Luther: »Man kallade», säger han, »Roma för rättfärdighetens källa, men jag såg, att det var ett skökohus. Så sant det finnes ett helvete, måste Roma vara byggt därpå! Icke för 1,000 gulden skulle jag velat slippa se, vad jag såg, eljest skulle jag fruktat för att göra påven orätt, men vad vi hava sett, det vittna vi!» I den sista satsen kunna många i vår tid instämma.

Huru häpnade jag icke, då jag för många år sedan i en kyrka i Paris såg en staty av aposteln Petrus och bredvid statyn ett tryckt meddelande, att var och en som kysste bildstodens högra stortå skulle få 500 dagars befrielse från skärselfeldens kval. Stortån var blanknött av kyssande! Vid besök i år i samma kyrka fann jag meddelandet borta. Anledningen därtill känner jag ickekem har gissat, att man skämts för saken inför de många amerikanare och engelsmän, som under och efter kriget besökt Paris och så tagit bort det. Inför samma bildstods original i Rom såg jag människor

Det inre av S:t Peterskyrkan i Rom.
Till höger synes bildstoden av Petrus. I mitten »Petri grav».

icke bara kyssa tån utan ock tillbedjande knäböja.

Och när man står inför den s. k. heliga trappan i Rom och ser de stackars vilseförda människorna på sina knän krypa uppför den i tron, som ingivits dem av påvar och präster, att de få 9 års syndaförlåtelse eller egentligen befrielse från straff för synden för varje trappsteg de gå, då känner man sig glad och tacksam att Gustaf Wasa och hans samtid rensade vårt land från en sådan vidskepelsens surdeg. Och denna glädje och tacksamhet blir icke mindre, då man, som jag, i en kyrka i den lilla staden Dunkerque finner framme vid själva högaltaret rena lögner framställda.

Där läste jag nämligen under rubriken: »Löften gjorda av vår Herre till fromma för dem som hava förtröstan på hans heliga hjärta», att han skulle särskilt välsigna det hem, som bevarade och ärade en avbildning av hans heliga hjärta, och att de, som begingo nattvarden första fredagen under nio månader i följd skulle åtnjuta hans nåd och hjälp i deras sista stunder. Men sådana läror kan man driva, när man undanhåller människorna den heliga skrift och menar den vara skadlig att läsa.

Då det gäller den heliga skrift och särskilt Nya testamentet, intager den katolska kyrkan i princip samma ställning nu som på Gustaf Wasas tid. När biskop Brask, den romerska kyrkans ivrigaste försvarare på sin tid i Sverige, fick veta, att Paulus anfördes såsom bevis för att biskoparna icke skulle vara församlingarnas herrar utan deras tjänare, lär han ha blivit alldeles utom sig av vrede och ropat: »Det hade varit bättre, att Paulus hade varit bränder, än han skulle bliva av var man känder.» Ännu i dag kunna katolska präster utfara i de häftigaste

Den heliga trappan.

ordalag mot personer, hos vilka de möjligen påträffa en bibel. Och jag minns ännu i dag, huru ytterligt förvånad jag blev vid ett evangeliskt möte i en liten belgisk by, då en åhörare frågade talaren, vad Bibeln var för någonting!

Om Gustaf Wasa och hans samtida och senare hertig Carl icke tagit itu med den katolska kyrkan och läran i vårt land, som de gjorde, var skulle vi då ha stått nu? Möjligt är ju, att reformationen senare kunnat utföra sitt verk i vårt land, men det veta vi, att hade den romerska kyrkan fått behålla sin makt till våra dagar och hade dess lära blivit förkunnad och

tillämpad i svenska bygder upp till vår tid, då hade vårt folk ej varit det religiöst lyckligt lottade folk, som det i dag är. Och det skulle lika litet ha stått på den kunskaps- och bildningsnivå, som det i våra dagar står på. Det är ett faktum, som ej kan motsägas, att folkbildningen står högre i den evangeliska kristenheten än i den katolska. Och ute på missionsfälten giva de evangeliska missionärerna en högre och bättre skolundervisning än de katolska, liksom de ock ställa större fordringar på sina församlingsmedlemmar i fråga om det kristliga livet.

Huru ytterligt osmaklig och verklighetsfrämmande är icke också den katolska kyrkans utpräglade hit och dit av relikier. Än är det ett ben av något helgon, än ett stycke av Kristi kors, än ett stycke av jungfru Marias klänning. (I Kongo mötte jag en gång en infödd katolsk lärare, bärande ett i ett snöre omkring halsen hängande tygstycke, och då jag frågade honom, vad det skulle betyda, fick jag veta, att det var ett stycke av Marias klänning(!) och att det var synnerligen betydelsefullt att bära det. En god er-

Tillbaka till hemmet.

Ett hem — hur skall man få fram allt, som ligger förborgat i det begrepp, för vilket ordet hem kommit att användas. Tanken famlar efter nog fylliga uttrycksmedel och fantasien letar efter lämpliga färgsammansättningar. Resultatet blir långt ifrån det önskade.

Ett hem — det är icke nog med en större eller mindre byggnad. Ett visst antal rum bildar det ej. Möbler och husgeråd höra blott till. Personer måste ock vara med. Det är dessa, som sätta sin prägel på hemmet, som giva det en själ.

Ett hem — icke kan man tillfullo värdesätta denna förmån, så länge man lever i åtnjutande av den. Bäst förstår man hemmets värde, då det icke längre finnes. Den hemlöse är fattig, om han än äger aldrig så mycket guld. Ägaren av ett gott hem är däremot rik, om han för övrigt är fattig. Och det är det verkligt goda hemmet, frågan här gäller. Dess motsats är blott skuggan av ett hem. Och den skrämmer ofta.

Ett verkligt hem är lyckotomtarnas käraste tillhåll. Det är härden för kärlekens värme och källan till de goda dygdernas friska flöden. Ett gott hem verkar som magneten. Det drager till sig. Det fäster intresset vid sig. Det är en helgedom på livets solsida. Blott rena tankar kunna där trivas.

Livet i ett sådant hem är friskt och glatt. Det har alls intet behov av den kvacksalvarmedicin, som mot hög betalning delas ut i nöjeslokalerna. Tråkigheten har ingen jordmån i ett verkligt gott hem. Därför behöva ej heller dess medlemmar anstränga sig för att få sina domnade andar upplivade med nöjesetablissemangens morfininsprutningar. Ingen form av uteliv kan ersätta ett harmoniskt hemliv.

Ett sådant hemliv bildar en mäktig faktor för karaktärens daning i rätt riktning. Det framkallar goda grundsatser och stärker viljan till det verkligt goda. En av de bäst förebyggande åtgärderna mot ungdomens förvildning är utan tvivel skapandet av verkligt goda hem. De stå där, dessa hem, som starkt lysande fyrbåkar, som vänligt skyddande änglavakter. Det är ingalunda lätt för den, som fostrats i ett verkligt gott hem, grundat på gudsfruktan och sedlig renhet, att kasta sig ut i fördärvet.

Varje förmån förpliktar. Så ock förmånen av att äga ett hem. Det bör aktas och värnas. Faror hota från många håll. Och därför tillbaka till hemmet, till dess värn och vård!

Nutidens stora fordringar på livsnjutning leda ofta till sena äktenskap med dess i många fall fördärvbringande följder. En allt starkare tendens till uteliv förkväver känslan av hemmets helgd. Föreningslivets väldiga utbredning undanskymmer hemlivets betydelse. Föreningens intressen ställas icke sällan i främsta rummet. Kommittésammanträden betyda ofta mera än en stunds helgad sammanvaro med hemmets medlemmar.

Så är det utanför de religiösa kretsarna. Men inom dessa — hur är det då där? Icke heller där har man glömt bort att räkna med kvantitetssynpunkten. Tvärtom. Verksamhetens värde tyckes i många fall rent av få sin bedömning efter mötenas antal. Det verkliga resultatet bottnar icke sällan i en nervös jäktan. Hemlivets ideal grumlas. Hemmets bärande krafter förkrympas och tillintetgöras.

Värden av en åldrig far eller en sjuklig mor i hemmet blir kanske åsidosatt för berömmet av att vara en god och trogen föreningsmedlem. Det är dock en försum-

sättning alltså för fetischen, som hängt där förut.) Än är det sand från den plats, där Petrus korsfästes och än någonting annat. I Rom finns en kyrka, till vilken, enligt vad som sades mig där, sex påvar skänkt sina inälvor(!) till de frommas glädje och nytta!

När minnet av Gustaf Wasas utropande till Sveriges konung och hans intåg i Stockholm denna månad firas, så tänka väl de

flesta på den in- och utrikes politiska innebörden häri, men för mig står denne konungs kyrkopolitiska gärning, vad som än säges om motiven till den, såsom den för vårt lands framtida lycka betydelsefullaste, och därför tar jag med glädje av mig hatten för minnet av Gustaf Wasa och tackar Gud för den förändring, som skedde i kyrkligt avseende genom hans kraftiga åtgöranden.

Johannesgestalter.

»Han skall bliva stor inför Herren», löd profetian om Johannes. Och stor blev han. Hans väldiga förkunnelse, full av sanningens skoningslöshet, rörde upp ett helt folk. Stor är han genom den plats han fått i profeternas led. Ty medan alla som före honom profeterat om Kristus fingo stanna vid att försäkra: han kommer, blev det Johannes förmån att säga: mitt ibland eder står den I icke känna.

Och dock ligger Johannes personliga storhet icke vare sig i hans utomordentliga utrustning eller i hans plats bland profeterna. Utkorelsen och utrustningen är ett verk av Gud och blir därför hans ära. Ingen är dåraktigare än den som yves över en glänsande begåvning eller liknande förmåner, ty det är allt oförskyllda gåvor.

Nej, Johannes personliga storhet ligger uteslutande *däri att han ända till blods förblev trogen det uppdrag han fått av Gud*. Det kastade honom in i folkgunstens frestelse och tvang honom till strid mot slentrian och självtillräcklighet, mot konungar och mäktiga, lättsinniga kungagunstlingar. Det förde honom till fångelse, tvivlet, döden. Men under allt höll han troget ut. Ödmjuk och full av glädje såg han sitt eget rykte blekna för storheten hos den, vars förelöpare han var.

Johannes utrustning och plats skall aldrig bli din eller min. Men en ära kunna vi få dela med honom; den att såsom han intill blods förbliva trogna uppgiften, som Gud har lagt i vår hand. Och den som det blir, han är stor inför Herren, huru obetydlig han än synes människorna. Ve oss, om vi glömma detta, medan vi ävlas att vinna erkännande av människorna på bekostnad av troheten i vår kallelse.

Det är Johannesgestalter vår tid behöver, människor som kunna bära folkgunsten, om den skänkes, utan att yvas och utan att besmittas, som kunna förbliva vid de höga och rättfärdiga idealen, även när den allmänna meningens långa pekfinger håfullt utpekar dem såsom efterblivna, såsom mörkmän och fantaster. De äro de friska skotten i allt det anfrätta och med döden märkta.

De finnas. Gud vare lov, att de finnas. Dem är kanske ej givet att med ljungande ord protestera mot den togförda skammen, men deras trohet är såsom det blida ljuset från landsbygdens stugufönster, som är det enda livstecknet i bygdens ödslighet och nattmörker. Ty nu skrider natten in över världen. Man offerar överallt åt själens förråande makter, det breda grinet är korat till herre. Johannesrösterna tyckas drunkna i larmet av det moderna nöjeslivet, i ropen från smutsgudarnas präster.

Men det är ej så. Varje heligt liv, som leves i trohet mot Guds kallelse, är en makt långt större än någon av oss anar. Det är ett de samvetlösas samvete, en dom över dagsländigemänniskornas liv, den lilla låga varigenom ett flammande bål av helig eld en gång skall tändas.

Det gagnar oss att vara medvetna här om. Det skall icke göra oss övermodiga utan fastmer djupt ödmjuka. Ty känslan av ett tungt ansvar och en gudomlig uppgift upplåser icke men tvingar djupare in i troheten, på samma gång den skänker den eggelse och det offermod, som ligger i vissheten om att ha ett livsmål och att betyda något.

Kristen ungdom, bliv din Herre trogen!

J. G—n.

melse, som aldrig kan gottgöras. Värdet av en pratstund, en musik- eller lässtund med de gamla har ingen särskild beteckning. Därför är det ej heller så lätt att uppskatta. Men ett är visst — en sådan stund för de gamlas räkning, medan de ännu äro i livet, betyder mycket mera än alla synliga tec-

ken på sorg och saknad efter deras bortgång.

Borta i Frankrike, manade Rousseau på sin tid människorna att återvända till naturen. I våra dagar borde de framför allt manas att återvända till hemmet.

O. Terning.

I ruinernas stad.

För många torde det kännas rent av kusligt att leta sig upp i den branta och trånga trappan i norra muren av S:t Nikolai kyrkoruin. Väl uppkommen har man emellertid rik lön för mödan. Ty utsikten från valven däruppe till den gamla svartbrödrakyrkan är verkligen storslagen.

Borta i sydväst ser man Högklint resa sig liksom på språng ut i Östersjöns djup. Mellan staden och horisonten i väster ligger det blånande havet, än ljuvt slumrande som ett barn i modersfammen, än mäktigt rytande som ett lejon i ödemarken. De tre stenpelarna därborta på Galgberget i norr bära ännu vittne om förgångna tiders sätt att straffa »missdådare». I öster avteckna sig konturerna av ringmuren mot himlens blå. Och därnedanför ligger den gamla hansestaden: ett utmärkt fält för målare och fornforskare, en stark attraktion för turistande främlingar och en sällsam tillflyktsort för kontemplativt anlagda nutidsmänniskor.

Visby är rikt — rikt på doftande rosor och frisk havsluft, på krokiga gator och branta backar. Mest rikt är det dock på stolta minnen och gamla ruiner. Sjutton kyrkor hade det en gång i sin glanstid. Blott en lyckades undkomma förödelelsen. Stolt reser nu S:ta Maria sina tre torn mot skyn. Över de sexton gick vandalismen skonlöst fram. Vad råa sjörövare och förhärjande eldsvådor icke lyckades ödelägga, förstörde slutligen lybeckarna för snart fyrahundra år sedan. Det genom kriget utarmade folket hade icke ens råd att få bort vittnesbörden om den forna storheten. Ruinerna fingo stå kvar. Och så blev dessa människors fattigdom en bidragande orsak till Visbys nuvarande rikedom.

Senare försök från pietetslösa myndigheter att få bort ruinerna ha ej medfört önskat resultat. Man frapperas av att höra om dessa försök och är färdig att fälla hårda domar. Så riktas tanken på den gängse uppfattningen om ruinerna som stora stenhögar, vilka borde undanskaffas. Och omdömet mildras. Förvånansvärt är det dock, att en sådan uppfattning har kunnat hålla sig kvar ända in på vår tid. Först vid slutet av föregående århundrade började staden taga vara på de rikedomar, den har i sina ruiner. Omfattande konserveringsarbeten ha sedan blivit utförda, och ruinernas framtid betryggats därigenom att de ställts under Antikvitets-

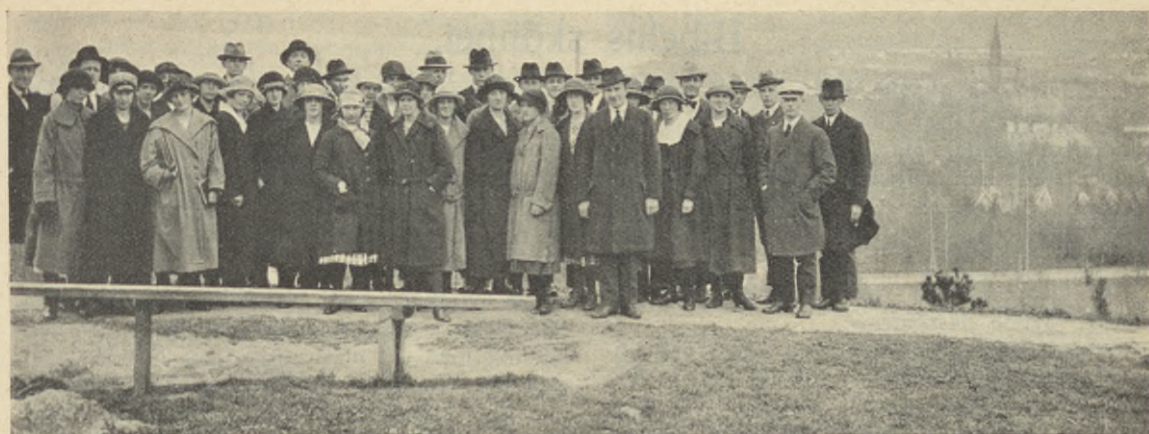
akademiens uppsikt. I äldre byggnader träffar man dock alltför på huggen sten från de gamla kyrkbyggnadernas golv. Och i trottoarernas stensättning ligga här och där delar av gamla gravstenar och skvallra om en svunnen tids snedvridna tänkesätt.

Om blott någon enda sten i dessa kyrkoruiner kunde tala, vilka intressanta historier skulle man icke då få lyssna till. Nu har man endast sägner och legender att höra på. De tala visserligen även de. Men det är barnspråk, i vilket fantasien ofta spelar alltför stora spratt. Tag t. ex. legenden om karfunklarna på S:t Nikolaus.

På den västra ruingaveln finnas ännu tvenne rosettförmiga fördjupningar. Enligt legenden var en karfunkel infattad i vardera fördjupningen. Dessa karfunklar lyste nattetid med ett sken som solens och vägledde så de sjöfarande. Som deras värde var oerhört stort, bevakades kyrkan ständigt av tjugufyra beväpnade män. Vid sitt brandskattningståg till Visby plundrade Valdemar Atterdag kyrkorna på deras rikedomar och lyckades då även tillägna sig karfunklarna på S:t Nikolaus. Som en straffdom från Gud för hans plundring av helgedomarnas skatter råkade han på återfärden ut för ett våldsamt oväder. Skeppet med karfunklarna och de övriga klenoderna gick under. Just på den plats, där karfunklarna ligga begravda i djupet, har man allt sedan dess, då havet legat stilla, kunnat iakttaga ett underbart sken på dess yta.

S:t Klemens har legenden om det helgon, från vilket den fått sitt namn. S:t Hans är omspunnen av sägner om skatten i muren. S:t Per likaså. De andra ha sina legender. Men genom legendernas dunkel bryter verklig historia fram. Den visar bland annat hän till reformationens betydelse. Den säger oss, att reformationens genomförande i Sverige i sin mån hindrade klostrens och klosterkyrkornas återuppbyggande. Munkar och nunnor måste gå över till en praktisk livsgärning eller emigrera till de länder, där »den heliga modern» lyckades behålla greppet över människobarnen. På folkets eget språk ljöd därefter evangeliöförkunnelsen från S:ta Maria om syndernas förlåtelse utan penningar. Vad man tidigare förkunnat och trott — därom bära Visby många kyrkoruiner ett klart vittnesbörd.

O. Terning.

Lärare och elever vid Jönköpings Skol- och Bibelinstitut.

“Hajö“

sade en rospigg här häromdagen. De övriga sade i regel farväl. I varje fall äro de nu borta, de kära ungdomarna. Och det känns bittert för de kvarlämnade.

De, som foro, gråto med det ena ögat och logo med det andra. Ty vänskapsband hade knutits, och gemensamma, ljusa minnen värmdes hjärtat i avskedets stund, men vemodet dvaldes bakom alla ord och tankar.

Under sin krafts dagar var skaran 54 »man» stark. Men läsåret har bragt mångfaldig växling, och 7 av dessa ha av ekonomiska skäl nödgats avbryta skolgången.

Stor nåd har Herren fått göra med några, som genom trons bön blivit botade. Och däröver gläder sig vårt hjärta.

Kunskaper och färdigheter hava inhämtats under läsåret, och studier hava bedrivits under nära 7 månader. Omsättningen har varit anmärkningsvärd. Detsamma gäller matsalen, där svårligen någon kunnat tillvitas försummelser.

Några hava utbildat sig till talare, måveta, tilllägger jag. Andra till åhörare. Ett enkelt fåtal skaffade sig diplom för stenografi och bokföring. Men alla ha lustvandrat i historiens örtagård. Många äro ock de, som lärt sig förstå språkets skön-

het, och en ej ringa del pränta prydliga siffror. Sången har gått i A-dur, och musiken har stämts därefter. (Se annonsen!)

Och så slutade vi. Det skedde under solenna former med examen i tre timmar. Några voro i förstone rädda och andra förskräckta, men efter hand urladdade sig denna examen till en stilla högtidsstund, som vi sent skola glömma.

Vid den offentliga avslutningen talade skolans käre inspektör, dr Laman, och skolstyrelsens ordf. landsfogde Hjortsberg. Litet var sade sedan några ord. Och musik, sång och uppläsningar förekommo också i flera tonarter. Genom alla anföranden bröt sig en ton av innerlig tacksamhet till vår Gud och Fader, som vårdat sig om oss ännu ett år.

Ingen skulle bli något vidare ledsen, om det i höst komme dubbelt så många elever. Tänk om just den käre läsaren av dessa

rader komme! Skolan behöver *många elever* för att kunna stå stark, ekonomien behöver många mynt för att kunna reda sig, och ungdomen behöver många goda kunskaper för att kunna tjäna Gud på bästa sätt.

Bume Rang.

Bibels skönhet.

I en bok, som utgivits under titeln: »Israel i förskingringen», visar författaren hän till en rörande familjetavla. Familjen har fördrivits ur det heliga landet och befinner sig efter en besvärlig flykt i främmande land. Då de väl kommit fram, frågar fadern de sina, vad den ene eller den andre har räddat.

Den kloka modern svarar: »Fint linne, vita mattan, gyllne näsringen.»

Fadern råder henne att kasta matta och linne i elden samt smycket i Euftrat. Därpå frågar han sin dotter, vad hon räddat, då de flydde från det täcka Karmel, det heliga landets härliga bergskedja, och hon svarar: »Ur vår trädgård vita liljor att mitt hemland jag må minnas.»

»Dina blommor skola vissna», tillropar henne den bekymrade fadern; »de äro främlingar i Babel, blott Juda land håller dem vid liv.» Nu kommer sonens tur, och han tillfrågas, vad han räddat, då faderns hus gick upp i lågor.

»Skära och spade tog jag med. Skäran till svärd, spaden till att gräva med», svarade sonen. »Även järnet skall rosta», sade den äldre fadern. »Flärd och dårskap han I räddat, rötan förtär det. Sen här, barn, livets ord. Detta gömde jag i min barm; bevaren det.»

Författaren till det arbete, varur denna berättelse hämtats, gör därvid följande anmärkning. Den som framställt denna poetiska familjescen, var icke blott en kännare av Israels egendomliga skaplynne, icke blott en djupt känslig diktare, utan han har med inre förståelse och på ett mera inträngande sätt, än hela bibliotek av historiska och kritiska verk förmått göra, framställt den boks historia, ställning och betydelse, som hela den bildade mänskligheten dyrkar under namnet bibel.

Ur sin outtömligt rika källa skall den för vårt hjärta så dyrbara boken nu vederkvicka oss med sin *skönhet*. Vad är skönt? kan man väl fråga, och tillägga. Låter det sköna över huvud bestämma sig? Är icke också det sköna en smaksak, eftersom den ene kallar det för skönt, som den andre kallar fult?

Då Moritz Carrière påpekar det skönas verkningar i harmonien emellan vår ande och föremålen utom oss säger han: »Vi förnimma den glädje, som uppstår i vår själ genom samverkan av bestämda tankar och intryck. Vi ana, söka och finna i föremålet, som väcker känslorna, samma andens och naturens harmoni, samma inbördes danande av det ideella (tanken) och det reella (verkligheten), och detta kalla vi skönt... Icke varje färgsammanställning danar en bild i vår själ, icke varje tonföljd en

melodi; utan den ene som den andra uppstår blott då, när en egen inre enhet har genomträngt deras mångfald, så att anden icke lägger denna (färgsammanställning eller melodi) in i dem utan finner den uti dem; de uppstå därigenom att ett andligt innehåll blir uppenbart för anden i toner och färger.»

»Då det sköna skall framkallas, får föremålet icke förbliva utom oss eller blott bestå i vår inbillning, utan det måste ingå i oss och bliva ett med oss; vi måste varsebliva en förändring av vårt eget själstillstånd genom detsamma, finna oss själva stämda i harmoni med det, och denna känsla av frid och stegring av hela vår sinnligt andliga natur i sammanhang med en idefyllt uppenbarelse är det sköna.» Dessa tankar äro hämtade ur verket »Das Wesen und die Formen der Kunst und Poesie.» De giva oss en föreställning om grunden till att de största skalders och konstnärers, som världen någonsin skådat, haft så stor glädje i bibeln.

Låt mig anföra tre vittnen; två av dem äro intressanta på grund av sin motsatta själsriktning men likväl allmänt erkända skaldestorhet, nämligen Göthe och Heinrich Heine. Den tredje i förbundet är en lysande stjärna på språk- och tankevetenskapens himmel: Wilhelm von Humboldt.

Göthe säger: »Bibeln bliver allt skönare, ju mer man förstär den.» Varuti är det då som denne store ande finner bibels skönhet? Hör huru han själv talar: »Då blandningen av fabel och historia, mytologi och religion, hotade att förvirra mig, tog jag gärna min tillflykt till de där österländska trakterna, jag försänkte mig i Moses första böcker och befann mig där bland de utbredda herdestammarna på samma gång i en största ensamhet och i det största sällskap.» Vidare säger han: »För övrigt är det underligt att spörja efter äkta eller oäkta i fråga om tingen i bibeln; vad är manne äkta, annat än det utmärkta, som står i harmoni med den renaste natur och förnuft och som ännu i dag befordrar vår högsta utveckling.»

Och Heinrich Heine sjunger på sitt vis bibels lov. »I gamla testamentet har jag läst första Mosebok. Såsom ett långt karavantåg drog forntiden genom min själ. Det går över kala berg, genom heta sandöknar, där endast här och där en palmgrupp visar sig och skänker svalka. Tjänarna gräva brunnar. Härliga, solbelysta österland. Hur ljuvt vilar man icke i dina tält.» Och åter säger han: »Det spirar, det flyter, det gnistrar, det ler, man vet icke huru, man vet ej varför, man finner allt helt natur-

ligt; det är verkligen Guds ord, medan andra böcker blott vittna om människovishet.»

»Hos Homerus, (den andra stora boken), är framställningen blott en produkt av konsten, och även om ämnet, liksom i bibeln, alltid är hämtat ur verkligheten, så gestaltar det sig likväl till en poetisk bild, likasom omsmält i den mänskliga andens degel, och det renas genom en tankeprocess, som vi kalla konst. I bibeln finner man icke spår av konst. Där är det annotationsbokens stil, i vilken den absolute anden utan alla individuella mänskliga hjälpmedel nedskriver dagshändelserna. Om denna stil kan man icke uttala något omdöme, man kan blott konstatera dess verkan på vårt sinnelag, och de grekiska språklärarna måste ha råkat i icke ringa förlägenhet, då de skulle definiera mängden slående skönhet i bibeln enligt de antagna konstbegreppen. Boginus talar om upphöjdhed. Nyare estetiker tala om naivitet. Ja, såsom sagt, här misslyckas alla måttstockar för bedömandet... Bibeln är Guds ord. Det glittrar och lyser i bibelns språk på alla dess blad liksom dagdroppar i solskenet.»

Wilhelm von Humboldt säger: »Till de kraftfullaste, renaste och skönaste stämmor, som från forntiden nått fram till oss, höra gamla testamentets böcker, och man kan aldrig vara nog tacksam mot vårt språk, att de även i översättningen ha förlorat så föga i fråga om sanning och kraft. Jag har ofta med njutning tänkt på att det varit möjligt att samla något så stort, rikt och mångfaldigt som bibeln, gamla och nya testamentets böcker.»

Bibelns skönhet har alltså fånglat de ädlaste andarna. Låt oss nu se på bibelns upphöjda drag, det ena efter det andra, dessa drag som i sin sammanfattning äro så underbart sköna. I. Dess anspråkslösa enkelhet. II. Dess enhetliga mål. III. Den gudomliga kraften i dess omuttliga sannfärdighet.

Den anspråkslösa *enkelheten* är bibelns förnäma styrka. Denna träder oss till mötes redan på dess första blad. Skapelseberättelsen i första och andra kapitlet är rent av rörande enkel. Här finner man varken det dunkla i de hedniska sagorna om världens uppkomst och gudarna ej heller den dumdryga uppblåsthet i en viss populär naturbeskrivning eller de meningslösa djupen i mänskliga spekulationer: varje ord är buret av lugnet hos den Ande, som svävade över vattnet och det klara ljus, som upplyste den första skapelsedagen.

Tänk blott, vilket omätligt väldigt ämne som dessa båda kapitel i bibeln behandla. Och därvid så enkelt och anspråkslöst. Även ett barn, som läst skapelsehistorien, förnimmer, att Gud skapat världen, himmel och jord, att han fram-

kallat växterna, djuren, de lysande stjärnorna och slutligen danat människan och planterat lustgården för att giva henne ett angenämt hem och en skön arbetsplats. De största tänkare och konstnärer hava i dessa för barn lättfattliga ord upptäckt oanade djup och fått ingivelser till mäktiga, odödliga skapelser.

Jag påminner blott om Haydns »Skapelsen». Detta verk är en i toner omsatt biblisk skapelsehistoria. Då det första gången uppfördes i Wien, gjorde det ett överväldigande intryck på åhörarna. Och Wieland, som var närvarande, återgiver detta intryck i följande dikt:

Likt böljor strömmar den, din sång
I våra hjärtan in. Vi skåda
Din skapelse i mäktig gång
Och Herrens Ande över vattnet råda.
Ett ord befäller ljuset ut sig sprida,
Och stjärnorna att sina banor skrida;
Fram skjuta träd och gräs, sig resa berg och
kullar

Och livets glädje djuren genombävar.
Hör, åskan mot oss rullar.

Nu regnet prasslar, varje väsen strävar
I livet in. Bestämt att Skaparns verk bekröna
Det första paret förs av dina toner sköna.
Och varje högstämnd känsla, som i hjärtan sov,
Är vaken nu. Vem ropar ej: hur skön är jorden.
Och skönare ändå, då även du är danad vorden
Att sjunga högt Allfaders lov.

Miltons högpoetiska verk har just i skapelsehistorien funnit sin övermåttan härliga lyftning och sitt andekraftiga uttryck.

Icke mindre anspråkslösa äro de historiska berättelserna om de frommas vand. De gudfruktigas liv och händelserna under deras levnad bliva med ädel värtalighet framställda så enkelt och levande, att personerna och deras omgivning åskådligt framträda för ögat.

Den enhetliga planen mot ett klart erkänt mål och det välgörande jämnåttat höra även till det som gör bibeln så skön.

I alla bibelns berättelser, framställningar och sånger finner man *ett fast mål*, mot vilket läsaren föres, nämligen livet i Gud med alla dess välsignelserika följder för människan. Detta enda mål förlämnar enhet åt mångfalden i framställningen och är den gyllene gördel, som sammanhåller de enskilda delarna. Därmed förklarar sig ett välgörande jämnåttat. De enskilda satserna äro varken sammandragna eller omätligt långa: varje sats giver klart uttryck åt en tanke. Huvudordet varken försvagas eller belastas genom något olämpligt eller överflödigt biord.

I de berättande, historiska delarna av den

heliga skrift skrider tanken fram i lugnt stigande, tills den nått sin höjd; i de undervisande avsnitten, som förkunna den gudomliga visheten, härskar tänkespråkets form, med avgörande korthet och sinnrik avrundning av tanken. I profeternas upphöjda tal, i psalmerna och klagovisorna blir man helt enkelt överväldigad av rimmens sällsynta sammanställningar, men ännu mera av välljudets rytm i de jämnloppande satsdelarna. Uttryckets form gjuter över den heliga skrift i dess helhet en tjusning av behag och värdighet.

Lammets saktmod och lejonets kraft framträda i den förklarade Herrens och Frälsarens höghetsbild. Så skådar honom siaren i uppenbarelseloken. Lyssna vi blott riktigt noga till skriftens språk, tränger sig dess kraft in på oss med lejonets styrka. Än rytande över synden i vredgad kärlek, än jublande i tacksam glädje över nåd och räddning brusar talets flöde såsom bruset av väldiga vatten, som bryta fram ur evighetens aldrig sinande kraftkällor. Man jämföre blott det hjärtat genomträngande fråge-ropet: Adam, var är du? (Adam ajickå?) och det åskliknande rullandet av förbannelsen över människans förförare; dessutom profeternas strafftal och psalmsångarnas klagan, och man förnimmer en kraft, som bibeln i sin skönhet utövar på oss.

Oöverträffliga äro dess skildringar. Sak samma vad bibeln beskriver för oss, så är den överallt, levande och full av kraft. Tilldragelserna i det dagliga livet i smått, de stora rörelserna och förändringarna i världen; åskvädrets, solens lysande, molnens dunkel och stjärnornas glans; korparnas rop efter föda och den drillande lärkan i skyn — allt detta beskrives med passande ord och uttrycksform. Huru kraftfull visas icke bilden av den härlige Gudstjänaren i hans konungliga prakt; huru väldigt griper oss icke det lidande Gudslammet, för att icke tala om härligheten av Guds uppenbarelse och hans folks ärofulla framtid.

Jag är viss om att vi alla känna den härliga 18:de och den 104:de psalmen. Dessa ur Guds uppenbarelse på Sinai hämtade skildringar förläna det däruti behandlade ämnet en makt och skönhet, som uppväckt de största naturforskarens beundran. Alexander von Humboldt, som visat djup förståelse för Ruts bok, har oförlikneligt troget betecknat den 104:de psalmens innehåll som en naturskildring: »Man förvånas över att i en lyrisk dikt av så ringa omfång, med få stora drag, finna universum, himmel och jord, skildrat. I motsättning till naturens upprörda, ursprungliga liv sättes här människans stilla, mödosamma verksamhet från solens uppgång till dagsarbetets slut om aftonen. Denna

motsättning, denna uppfattningens allmänlighet i företeelsernas växelverkan, denna återblick på Guds allestädes närvarande makt, som kan förnygra jorden eller krossa den i spillror, utgöra grunden till det högtidliga i en diktning, som är lika livsvarm och behaglig som den är storlagen.»

Vi finna i bibeln både dramatik och det vikkalla lyrik. Ej heller saknas beskrivningen på det lugna lantlivet, idyllen. Jobs bok och Salomos Höga Visa tillhöra avdelningen av den dramatiska framställningen med olika ämnen. Job är hjälten i en svår skickelse, som övergått honom utan skuld. Alla kroppens och själens lidanden måste han genomgå. Till detta den rättfärdige och ansedde mannens öde knyter sig den väldigt djupa fråga, som under alla tider sysselsatt människohjärtat och tanken: frågan om det godas och det ondas vedergällning; frågan om den allmänna skulden och det personliga för syndandet; människans karaktär och samvete i deras förhållande till det timliga lidandet och det gudomliga straff, som hotar. Dessa väldiga frågor äro i Jobs bok allsidigt och levande behandlade med stort djup och kraft i tankarna och skönhet i språket. Men deras lösning låter sig föras tillbaka till en enda sats: ett gott samvete förlänar tillförsikt, och Gud löser slutligen alla lidandets gåtor.

Huru väldigt Jobs bok är bevisas därutav att Dante, Wolfram von Eschenbach i *Parcival*, och Göthe i sin *Faust* tagit Jobs bok som mönster.

Salomos Höga Visa är en helgedom av kysk kärlek, en spegelbild av innerlig äktenskaplig förening och därför en bild av Israels förhållande till Gud och Jesu bruds ställning till sin kommande brudgum. Framställningens form är den dramatiska handlingen.

Då man i vår tid ofta tagit anstöt av Höga Visan, så må det vara tillåtet framhålla, att Höga Visan är den skönaste och ädlaste produkt av österländsk diktkonst, vad dess form beträffar. Med rätta säger Delitsch: »Man förstår Sulamits tal och tystnad, hennes görande och låtande, hennes njutande och försakande, hennes uppträdande såsom den älskade, såsom fästmö och maka, hennes förhållande till sin mor, sin yngre syster och sina bröder — allt ger intryck av en skön själ i en liksom av blomsterdoft vävd kropp.» Till sitt innehåll är Höga Visan, sedan gammalt erkänd av kyrka och synagoga, en stor profeta om honom, som är sin kropps, d. v. s. sin församlings frälsare. I honom avslöjas även den stora hemlighet i Höga Visan, som besjunger Kristus och församlingen. Även Höga Visan har verkat befruktande på dikt- och tonkonsten och fört den bildande konstnärens pensel.

“Här läste jag tills jag måste ned på knä.”

Det var i Kotka för en tio år sedan. Jag var ute vid hamnen och kom ombord på ett skonareskepp från Åland. Det var på eftermiddagen, och kaptenen var med i arbetet. Jag var ganska försiktig och talade just icke med någon annan än med honom. Men jag lade märke till att han såg på mig med så ovanliga ögon. Det var någonting så varmt och broderligt i blicken, men här kom det så oväntat. Då jag redde mig till att fortsätta till ett annat fartyg, sade kaptenen: »Vi ha snart kaffe, vill Ni inte stanna och dricka med oss?» — »Jo tack» — och min undran och mitt intresse för honom bara växte. Vid kaffet tillsammans med styrmännen riktigt hängde hans ögon vid mig, så jag kunde inte hålla mig utan sporde direkt: »Bekänner sig kapten tro på Jesus?» »Ja», svarade han bestämt. På min fråga, när han kom till tron, svarade han: »Jag for styrman på det där fartyget», han pekade utåt hamnen. »Vi hade last och skulle gå till Australien. Jag köpte mig en hel hop romaner att ha på resan, men innan vi kommo fram, togo romanerna slut. På grund härav måste jag titta i bokpåsen. (Vem som medsänt den, kom jag ej att fråga.) Här hittade jag tvenne årgångar av Brevduvan, och här läste jag tills jag måste ned på knä. När vi sedan kommo fram träffade jag en pastor och så kom jag till klarhet.»

De där ögonen stråla ännu för mitt inre, och hans stämma ljuder som hade han nysst slutat tala — ett vittnesbörd om skriftspridningens ombord i våra fartyg stora betydelse. Och denna missionsgren hör i verkligheten till de allra lättaste att utföra. Detta gäller naturligtvis S. M. U:are vid våra lastageplatser. Beställ papperspåsar, helst med överskjutande limmad klaff, i storlek så att Sanningsvittnet eller Missionsförbundet ovikna få rum. Låt trycka eller stämpla eller skriv på, att innehållet är för sjöfarande till läsning på lediga stunder från missionskretsen den och den. Samla så av allt det goda som i tidskriftsväg för varje vecka kommer till de kristliga hemmen runt omkring, och som eljes efter ett genomgående så lätt förfares. Ordna och sofra detta, lägg in en 30, 40 i varje påse, klistra till överklaffen, bed en hjärtlig bön över innehållet, och påsen är färdig för sin mission. Och kan du inte själv gå ombord, vilket som regel kvinnorna icke böra åtaga sig, så finnes väl alltid någon broder, som för Herrens och sjömännens skull vill åtaga sig det. Och när påsarna äro försedda med tryck och »firmamärke» kan t. o. m. en dumme bli sjömansmissionär. Och den som bara en gång börjat, skall sedan ha svårt att sluta. Det är verkligen intressant.

Henning O. Sjögren.

Angående Ruts bok kan det vara lämpligt anföra en stor mans omdöme. »Ruts bok är en naturmålning av naivaste enkelhet och av outsägligt behag. Den är, såsom Göthe säger, det älskligaste som blivit oss överlämnat i epos och idyll.»

Och må vi så till slut beundra bibelns skönhet i det klara ljuset av hennes sanning.

Hemligheten av god stil, säga de bästa språkkännare, är sanningen. En författares sanningsenlighet sätter honom i stånd att giva en ren, okonstlad framställning av sina tankar. Detta hade Guds män, som för århundraden sedan skrivit, drivna av den helige Ande, klart för sig. Världen skulle icke allenast hava blivit skonad för en uppsjö av ohyggliga skriftliga alster; människorna skulle också undgått det pågående blodbadet, om författarna haft mera aktning för sanningen.

Bibelns sanning och sannfärdighet gör den för oss till en pålitlig vägvisare genom livet, till en skön ledsagare under vandringen. Rätt säger Frans Delitsch: »Lögnen har städse gripit såsom sitt smycke vad som gällt för att vara

skönt till formen och på så sätt vetat att förskaffa sig människornas bifall, kärlek och beundran. Sanningen däremot och visheten ovanefter, som först är kysk, tager aldrig på sig yttre prål och bländande grannlåt, ty den strävar icke efter bifall. Den ställer sig fram i anspråklös, enkel, kysk klädedräkt; ty konungadotterns smycke är alltid det inre (Ps 45); hon smyckade dem, som älskade henne, men hon älskade icke dem som smyckade henne.»

»Det finns blott ett verk i världslitteraturen, där sanningen uppenbarar sig i formens fulländade skönhet, även om denna skönhet icke överensstämmer med den, som bland människor konventionellt gäller som sådan. Icke blott den fullkomliga sanningen i innehållet, även den fulländade skönheten i formen är ett verk och en uppenbarelse av den Ande, som drivit Guds män.»

Därför vilja vi prisa Gud, skaparen av detta underbara arbete, som vi kalla vår bibel, och på nytt giva honom det löftet, att göra denna kostliga bok till vårt livs vägvisare.

Bland landsmän i Skagen.

På Jyllands nordöstra udde ligger den lilla typiska småstaden Skagen. Staden, som är en av Danmarks äldsta städer, har en befolkning av 3,854 personer, som huvudsakligast består av borgare, fiskare och sjömän. Skagen äger icke något egentligt tilldragande i sig självt. Byggnadsstilen är den vanliga för småstäder, bestående av ett och annat stenhus, och emellan dem hela rader av små låga träkåkar med sina långsidor gränsande åt gatan och vanligen försedda med ett flertal små, ytterst låga fönster. Man frestas till att tro, att de äro byggda och bebos av dvärgar. Icke heller omgivningen är särdeles imponerande, den är flack och enformig. Stora, vida ljungbevuxna sandhedar med en och annan liten skogsdunge, bestående av några vindslitna martallar är det enda man ser. Bland stadens mera bemärkta sedvårdheter må här blott nämnas kyrkan, ödekyrkan och fyren. Kyrkan som för några år sedan restaurerades, har en synnerligen vacker interiör. Ödekyrkan, som till hälften är begravd av stora sandvallar, räknar sin historia från början av medeltiden. Skagens fyr är Skandinavians största, och har en höjd av något över 50 m. Uppifrån dess krans har man en förtjusande utsikt över Nordjylland, Kattegatt och Skagerak.

Skagen gästas årligen av tusentals främlingar från både när och fjärran. Under sommaren resa omkring 3,000 badgäster från snart sagt hela Europa dit för att njuta av de rika möjligheter till bad och rekreation som Skagen har att bjuda på. Under vintertiden är staden en tillflyktsort för omkring 4 à 5 tusen svenska fiskare. Bland dessa senare har både Sv. Missionförbundet och Sv. kyrkan börjat missionsverksamhet. Denna verksamhet har visat sig vara till ofantligt stor välsignelse för våra svenska fiskare, som för längre eller kortare tid vistas där. För den frikyrkliga verksamheten ansvarar egentligen Södra Bohusläns kr. Ungdomskrets av S. M. U. som för flera år tillbaka har missionerat bland fiskarna i Skagen. Under den senast förflutna vintern har Ungdomskretsen haft tre predikanter anställda där, vilka under olika tider ha uppehållit verksamheten, nämligen pastorerna Lagerblom, Dragsness och undertecknad. Vid förra årets generalkonferens anslög S. M. U:s årsmöte 600 kr. till verksamheten bland sv. fiskare i Skagen, och det är tack vare detta anslag som ovanstående bröder i år kunnat underhållas därstädes.

Jag är glad över att kunna meddela Udv:s läsare, att dessa penningar äro väl använda missionsmedel. Arbetet i Skagen är en verklig missionsuppgift. Där når man med evangeli budskap sådana, som sällan eller kanske aldrig besöka ett evangeliskt möte i hemlandet. Många av dessa ha genom vår verksamhet därstädes fått sina mer eller mindre skeva uppfattningar om de frikyrkliga och deras verksamhet ändrade och kommit till den övertygelsen, att det icke är så farligt, som de gått och inbillat sig.

Vad man icke vinner genom prediko-verksamheten i hemprovinsen, det lyckas man vinna i Skagen. Där samlas fiskare från hela den bohusländska kusten, och många av dem komma från sådana öar, där all fri andlig verksamhet saknas. Under sådana omständigheter är det lätt att förstå, av vilken stor betydelse vår verksamhet därstädes är. Det vore därför önskligt att S. M. U. även vid innevarande års generalkonferens ville vara av den godheten att ytterligare anslå en summa penningar för verksamheten i Skagen för nästkommande vinter. Bäst vore att i likhet med sv. kyrkan få en särskild predikant anställd under januari—mars, ty det har ju alltid större betydelse, om en får leda verksamheten från början och därigenom kommer att lära känna både folk och behoven för att sedan bättre kunna lämpa sig därefter, än då ett flertal predikanter efter en kortare tids arbete därstädes nödgats byta med varandra. Behovet är stort, men tillgångar saknas. Hade icke S. M. U. i år trätt räddande emellan, befarar jag att vi blivit tvungna att nedlägga arbetet i Skagen på grund av de ytterst dåliga tider, som för närvarande äro rådande bland den bohusländska fiskarebefolkningen. Då det nätt och jämnt går att uppehålla den egna verksamheten, är det icke så lätt att kunna sträcka sig längre ut, huru väl detta än behöves. Det vore från flera synpunkter att djupt beklaga, om en sådan verksamhet som den i Skagen tvingades att nedläggas.

De danska vännerna göra allt för att tillmötesgå oss i arbetet. Sålunda få vi gratis disponera den rymliga hörsalen i det trevliga sjömanshemmet, och våra predikanter få för en ringa penning bo och äta på hemmet. Styrelsen för sjömanshemmet har ordnat verksamhetens så, att den skall delas lika mellan de frikyrkliga och det statskyrkliga. Ingendera gruppen får något företräde

Något om gitarrens historia.

Gitarren kan väl numera med skäl kallas för läsarnas instrument, ty var finns en kristlig musikförening, som ej anser gitarren såsom ett nödvändigt instrument. Och ännu har väl i kristliga hem, där medlemmarna äro musikaliska, gitarren ännu ej överallt blivit undanträngd av orgelharmoniet.

Spanien anses vara gitarrens hemland och det troliga är att den utvecklats ur lutan under 1100-talets senare del. Den tyckes då så småningom ha blivit de högre klassernas instrument under det att lutan, som med araberna införts till Spanien, nedsjunkit till ett folkinstrument. Det finns emellertid även de, som hålla före att gitarren skulle först utbildats hos araberna och genom dem kommit till Spanien. Man invänder dock häremot att namnet gitarr ej finns hos araberna och att gitarren, som nämnt är, ej synes ha varit känd i Spanien före 1100-talets senare del.

På 1200-talet är den modeinstrumentet i Spanien och på 1500-talet har den alldeles trängt ut lutan. Här får den nu en konkurrent i vihuelan, ett instrument till formen ett mellanting mellan gitarr och luta. Från Spanien breder gitarren ut sig till Italien och Frankrike i slutet på 1500-talet och tränger sig så småningom upp till Norden. Under 1700-talet finnes gitarren i Sverige ofta under namn av luta. Bellmans »luta» var egentligen en gitarr. Sin glanstid i Sverige hade gitarren på 1830- och 40-talen. Då spelades instrumentet av både hög och låg.

Till formen skiljer sig gitarren numera från lutan därigenom, att den har inböjda sidor och nästan flat botten. Ända in på 1600-talet hade emellertid gitarren en något välvd botten, påminnande om lutan. Stämningen har ej heller alltid varit densamma. En tid hade den fem

parsträngar stämnda grova g, ostrukna c, f, a och ettstrukna d. De två nedersta paren voro stämnda i oktav, de tre översta unisont. I början av 1700-talet höjdes stämningen en ton, grova a — ettstrukna e, och mot slutet av nämnda århundrade försvann dubbelsträngarna och man använde sedan dess sex enkla strängar, som stämmas grova e, a, ostrukna d, g, h och ettstrukna e.

Under gittarens glansdagar stod speltekniken å densamma mycket högt. En någorlunda driven gitarrspelare på den tiden nöjde sig ej med det enkla ofta genomtråkiga ackompanjemang, man får höra nu för tiden. I »Ahnfeldts sånger» utgivna med sångstämma, piano- och gitarrackompanjemang kan man få en liten inblick i vad man fordrade av en gitarrspelare på den tiden. Själv var Oskar Ahnfelt en av sin samtids ryktbaraste gitarrspelare och använde en av honom konstruerad, dubbelhalsad gitarr med tio strängar. Gitarrackompanjemang i musikupplagan av hans sånger äro dock skrivna för sexsträngad gitarr, och för den som känner noterna och lärt sig var han har dem på gitarren är det inte alls omöjligt att lära sig att spela nämnda ackompanjemang. Många av dessa äro skrivna så att sångens hela melodi är medtagen och följes ständigt av ackompanjemang. Gitarren är emellertid användbar ej blott till att ackompanjera sånger utan marscher och andra musikstycken. På en del tyska musikförlag ges ännu i vår tid ut musikstycken av klassiska kompositörer arrangerade för gitarr, t. ex. menuett av Böcherini, largo av Händel, Träumerei av Schuman m. m. Bland utländska framstående gitarrvirtuoser må nämnas den berömde italienske violinisten Nicolo Paganini. Bland svenskar som arrangerat musikstycken för gitarr tager säkerligen musikern J. P. Cronhamn

framför den andra. Frikyrkopastorn får ha sitt möte den ena kvällen och statskyrkoprästen sin andaktsstund den andra, någon gång händer det även, att vi hava möten tillsammans. Vid alla dessa möten är försalen fullsatt av cirka 500 män, som med djup andakt lyssna till förkunnelsen. Under stormdagar, då fiskeflottan ligger i hamn, måste flera möten hållas för att tillgodose det behov som gör sig gällande. Vid dessa möten är det icke så få, som blivit vunna för Gud och församlingen. De hava sedan blivit utomordentliga redskap för Guds verk på sina respektive hemorter. Det har hänt att personer, vilka blivit vunna för

Gud i Skagen, kommit hem till de sina och börjat vittna om Herren med den påföljd att stora skaror kommit till tron.

Trots de många olika element som samlas i Skagen, har verksamheten därstädes hittills skonats från några nämnvärda slitningar och söndringar. Bröder från yttersta högern till yttersta vänstern samlas där för att på en gemensam front göra allt för att vinna det mesta möjliga för Guds rike och själarnas välfärd. Min bön till Gud är, att verksamhet i Skagen allt framgent må få bedrivas på så sätt, att Guds rike och själars frälsning befrämjas därigenom.

Bertil Quick.

Från arbetsfältet.

Härnösands kristl. ungdomsförening hade tisdagen den 29 maj anordnat avskedssamkväm för sin avhållne pastor R. Lindkvist. Dagen till ära var lokalen smakfullt dekorerad. Sedan tesupé intagits, frambar föreningens ordf., P. Nilsson, ungdomsföreningens och vännernas varma tack till pastor L. för troget och nitiskt arbete samt överlämnade som minnesgåva en större penningssumma och en klockkedja av guld. Från stadens predikantförbund tackade predikant Lindberg för gott samarbete och överlämnade en minnesgåva. Vidare hölls tal av kolleger från de olika korporationerna samt av vänner inom och utom föreningen, alla givande uttryck åt den stora sympati och aktning samt det förtroende pastor L. tillvunnit sig.

Till sist frambar pastor Lindkvist sitt varma tack för minnesgåvorna och för all kärlek och vänlighet, som mötte honom från vänner såväl inom som utom föreningen.

Kretsmöte för sjätte kretsen av Örebro läns kr. ungdomsförbund hölls pingstdagen i Edens missionshus, St. Mellösa. Möten hölls kl. 11 f. m. och halv 3 e. m. Som talare tjänade Örebro läns ungdomsförbunds resesekr., past. G. Pettersson, pastorerna G. Damberg, Norrbyås och G. Palm, Lännäs.

På eftermiddagen samtalades över frågan: »Genom vilka medel och på vilket sätt kunna vi vinna vårt mål att draga den icke troende ungdomen till Gud? Av samtalet framgick, att medlen äro nu som för Guds ords offentliga förkunnelse och även personliga samtal. Sång och musik utfördes av St. Mellösa musikförening. Mötet var väl besökt, och Guds ande var nära.

Västanfors friförsamlings ungdomsförening hade sönd. den 27 maj anordnat fest för mödrar.

Inbjudan hade hörsammats av så många att missionshuset fylldes till sista plats. Pastor Nordström höll hälsningstalet, vilket i första hand var riktat till mödrarna, och Kinamissionären, fru Edit Gideon skildrade förhållandet mellan mor och barn i Kina. Programmet upptog dessutom körsång, mu-

första priset. Han lär ha arrangerat 1,000 sånger för gitarr. Cronhamn var född 1803 i Östra Karup i Halland och levde således under gitarrrens glansperiod. Numera ser det ut som gitarrrens anseende vore i sjunkande. Den har ju sina svåra konkurrenter i orgelharmoniet och pianot. I musiktidningen *Harmoni*, som för några år sedan utgavs från Ungdomsstjärnans förlag, gjordes några försök att höja gitarrmusiken i våra sångföreningar dels genom att skriva ut gitarrackompanjemang med noter till vissa sånger, dels genom anvisningar till icke notkunniga gitarrspelare om hur mindre vanliga ackord skola gripas. Kunskap om noterna är för övrigt lika nödvändig för gitarrspelare som för en orgelspelare, om han skall kunna utträta något på sitt instrument.

Julius P—n.

sik till munspel, fiol, flöjt och orgel, uppläsning m. m.

Mödrarnas tack till ungdomsföreningen framfördes genom J. Bergman, som avslutade den stämningsrika festen.

Ungdomskretsen »Daggdroppen» i Rönninge firade den 10 maj sin tjuguarldag.

Psalmsångaren säger, att en dag i Herrens gårdar är bättre än eljest tusen. Så känna även vi det, då vi se tillbaka på en sådan dag i Guds närhet.

Såsom talare medverkade bokhandlare E. Pettersson samt studerandena A. Johansson, M. Gustavsson och K. Karlsson från Missionskolan. Vid gudstjänsten på f. m. tjänade sångföreningen på platsen och vid festen på e. m. utfördes sång och musik av stud. Gustavsson och Karlsson. På kvällen hölls konsert. Mycket folk var samlat, och en varm och god ande vilade över dagens alla möten.

Det har växlat av både ljus och skugga under de gångna tjuguarld, men vi vilja även under kommande dagar i Guds kraft arbeta för Kristus och församlingen.

Grava-Skäre kr. ungdomsförening hade söndagen den 13 maj inbjudit ungdomsföreningarna i Forshaga, Deje, Kil och Ulvsby till en ungdomshögtid i Herrhöga missionshus. Hela dagen voro glada ungdomar samlade, delande både andliga och lekamliga hävor. »Den offentliga bönen», samt innehållet i Rom. 12: 2 utgjorde ämnen för samtal.

Högtiden avslöts med en sångstund. Medverkande voro de olika föreningarnas sångkörer samt pastorerna G. Lenárd, Forshaga; V. Hagström, Deje; A. Olsson, Kil, samt G. Hedvall, Ulvsby. Med stor glädje över och tacksamhet för allt det goda, dagen givit, skildes så deltagarna. Nästa möte kommer att hållas i november i Ulvsby.

Ange kristl. udg höll den 5 maj sitt enskilda årsmöte. Av årsberättelsen framgick, att medlemsantalet ökat med 5 under året och utgör nu 29. Kassan har balanserat på 2,097 kronor. Av kassabehållningen skulle omkring hälften överföras till byggnadsfonden.

Vid styrelsevalet omvaldes samtliga och består densamma av O. W. Olsson, ordf., C. J. Treard, som också valdes till juniorledare, O. Sundgren, Hanna Karlsson och Gunborg Karlsson. Biträdande i juniorarbetet blevo Hanna Karlsson och O. Sundgren.

Väckelsemöten pågå och hava pågått sedan i mars månad. Själur hava kommit till tro och funnit frälsning i Kristus Jesus.

Juniorkrets bildades i oktober och har densamma nu 30 medlemmar varav c:a hälften hava lämnat sig åt Gud.

I sanning äro vi skyldiga Gud stor tack för hans underbara nåd. Brodershälsningar landet runt.

Norbergskretsens ungdomsföreningar, tillhörande Västmanlands ansgariiförenings ungdomsförbund avhöll sitt gemensamma möte i V. Färnebo söndagen den 3 juni.

Mötet öppnades av hr David Lundeqvist med bibelläsning, bön och hälsningstal.

Pastor W. Johansson höll därpå föredrag över ämnet: »Ungdomen och församlingen», vilket var lärorikt och givande. Efter en kafferast förekom samtal över frågan: »Huru skola vi leva och verka

för att kunna vara Kristi representanter på den plats, där vi äro ställda?» Samtalet var uppbyggligt och rikt på lärdomar.

Vid mötet voro ungdomsföreningar representerade från Norberg, Västansfors, Ramnäs och Fläckebo. Efter ömsesidiga tacksamhetsbetygelser avslöts mötet av pastor E. A. Nordström.

Karlskoga praktiska läroverk

med sina olika avdelningar avslutade den 30 april sin 41 vinterkurs med under arbetsåret tillsammans 228 elever. Stor tillslutning av besökande. Utställning av elevarbeten i 11 olika salar — nyttiga och väl utförda arbeten; i elektriska verkstaden en myckenhet av sevärda nyheter. 23 statsstipendier samt Örebro/enskilda Banks stipendium på 526 kronor, det senare till en elev i lantmannaskolan, utdelades. 5 elever i målarskolan hade vid högtidlig sammankomst den 21 april mottagit diplom jämte medaljer såsom inom målaryrket utlärda arbetare. Rektor Joh. Lindholm avslutade med tal över ämnet: »Vårt arbete». Musik och sång.

Meddelades, att sommarkurserna i husmoderskolan, handelsskolan och den evangeliska skolan börja den 15 maj.

Stora seminarist- och läraremöten.

Hållas i Vallsta och Vadstena. Flera bemärkta talare.

De av Fria kristliga seminarist- och lärareförbundet årligen anordnade sommarmötena bli i sommar i Vallsta, Hälsingland, den 3—9 juli, och i Vadstena den 24—31 juli. På den senare platsen håller desslikes förbundet sitt årsmöte. I samband med de båda mötena firas förbundets femåriga tillvaro med högtidsfester.

Vid Vallstamötet komma följande talare att medverka: A. Leere från Kristiania, rektor Carl Olsson, Johannelund, redaktör J. Hellström, Stockholm, fil. mag. Bernhard Johansson, Osby, missionärerna J. Törnquist och Sofie Bäcklund samt seminarielärare I. Lundström, Linköping.

I Vadstena närvara som talare sogneprest Fr. Klaveness, Bergen, lektor Jonas Walles, Stockholm, undervisningsrådet Nils Schenke, Stockholm, pastorerna Th. Arvidsson och Aug. Rosén, Stockholm, läroverksadjunkt R. Eimir, Kristinehamn, missionärerna Gösta Raquette och Maria Nylin, Kina, samt lärarna Ragnar Svensson, Åstorp och Ernst Björklid, Nässjö.

Avgiften vid mötena utgöres av kr. 20 för lärare och kr. 15 för seminarister och nytexaminerade lärare. Av denna insändes 5 kr. i anmälningsavgift. I dessa avgifter inberäknas kursavgift och avgifter för mat och logi för hela mötestiden.

Vid båda mötena hålles en missionens dag, då missionsspörsmål komma att dryftas.

Utflykter till bemärkta platser i närheten av Vallsta och Vadstena anordnas.

Varje lärare eller lärarinna vid Sveriges skolor och läroverk samt blivande lärare och lärarinnor har rätt att närvara.

Upplysningar om mötena lämnas av sekr. teol. kand. Gösta Horsner, Kristinehamn, som också sänder program.

Sång- och musikkurs. På anmodan av Jönköpings läns kristl. sångarförbunds styrelse anordnar under tecknad även i år en sång- och musikkurs. Kursen förlägges till *Jönköping* under tiden *9 juli—9 augusti*. Den är i första hand avsedd för organister och körledare inom Svenska Missionsförbundets församlingar, men även för andra troende musikintresserade. Undervisning meddelas i orgel- och pianospelning, violin, musiklära, harmoni, solo-, kör- och församlingssång samt dirigering. Ämnena äro valfria. Lärare blir under tecknad samt (i violin) Gösta Lindberg. Skulle tillslutningen av deltagare bli stor kommer även folkskollärare Filip Ahlén fr. Uppsala att medverka som lärare. Avgiften för musikundervisningen blir 40 kr. samt cirka 80 kr. för mat och logi. Cyklar medtagas samt sänglinne. Samling sker i Immanuelskyrkan den 9 juli. Anmälan insändes *senast 1 juli* till under tecknad eller redaktör Carl Bergström Jönköping.

Stockholm den 7 juli 1923.

J. Olof Lindberg,
Jakobsbergsgatan 33.

Litteratur.

Hågkomster och livsinytryck av svenska män och kvinnor. II. J. A. Lindblads förlag, Uppsala. Pris häft. 7: 50.

Den första delen av detta intressanta samlingsverk med bidrag av bemärkta svenskar rönt ett berättigat välvilligt mottagande, och förlaget har nu släppt ut en ny samling i marknaden och tänker på nyåret utge ännu en. Boken har bidrag av inte mindre än 42 förf., varför en detaljerad rescension är omöjlig. En fördel har denna samling framför den förra, i det att medarbetarna valts bland så olika samhällsställningar och åsikter — den förra hade nästan uteslutande teologer till medarbetare. Bland bidragsgivarna märkas Ebba Ramsay, Carl Boberg, G. Raquette, Erik Stave m. fl. Ett register med förf:s titlar och födelseår har bifogats. Detta samlingsverk förtjänar att få sin plats i varje väl-försett bibliotek, det är enastående i sitt slag.

Aug. K—r.

Herr Clement och Fru Elisabeth av Jörgen Falk-Rönne. J. A. Lindblads förlag, Uppsala. Pris 2: 75.

I förordet säger sig förf. teckna en gestalt, som han funnit i Sandö församlings Liber daticus på Färöarna. Han har också skildrat den mäktige prästmännens handlingar därute på öarna på ett livligt sätt. Denne roffar på olika vägar åt sig det mesta av jorden och låter de forna självägarna bli arrendatorer. Men bakom den hårda ytan skymtar ibland fram ett vekare drag. Boken är intressant att läsa som ett exempel på prästens stora makt i forna dagar.

Aug. K—r.

Lotta Lises dröm av Marie Dinesen. J. A. Lindblads förlag, Uppsala. Häft. 3 kr., inb. 4: 25.

Förf. har här skildrat en flickas öden från 14—24 år. Förf. vill visa, att verklig kärlek är så stark, att den trotsar ofantligt stora motgångar och att för »dem som älska Gud, samverkar allt till det bästa». En av bifigurerna, Margit, är framställd särskilt älskligt. Det är i första hand en bok för ung ungdom, och den ger åt läsaren en god behållning.

Aug. K—r.

Bergspredikan av *Johannes Müller*. Övers. från tyskan. J. A. Lindblads förlag, Uppsala. Pris 4:50.

Förf. söker i denna sin bok som bär underrubriken: »Tolkad för vår tid», att sätta nutidens människor in i bergspredikans rikedomar. Och man måste säga, att han lyckats utmärkt däri. Redan i inledningen, när han pekar på villkoren för verklig förståelse av bergspredikan och särskilt stannar inför »det nya livets» betydelse, märker man att han verkligen har ett budskap att frambära. Den 257 sidor stora boken ger rik uppbyggelse, ja mer, den ger i många fall en ny och fördjupad syn på Jesu bergspredikan. Dr. Müller är ett välkänt och värderat namn i Tyskland och han är känd och uppskattad genom sina besök där och sina böcker. Predikanter och ungdomsledare framför allt, men annars envar som vill tränga djupare in i Jesu förkunnelse, bör skaffa sig boken. *Aug. K—r.*

Redovisning.

S. M. U:s studiefond.

Januari.

Norra Hammars kr. udg gm Ekman 30:11; Ludvika mfg gm Andersson 28:80; Siene-Eklunda mfg gm Carlsson 10:—; Tidaholms udg gm Elzén 60:—; Kumla förs. udg gm Bergh 50:—; Oskarströms udg gm Johansson 17:70; Bergaby udg gm Eriksson 23:55; Dala-Gärdsjö udg gm Udd 10:30; Stenkulla udg gm Aronsson 15:—; Tranås mfgs udg gm Carlsson 10:—; Skogstibble sönd. gm Wallin 11:50; Harge kr. udg 20:—; Ulricehamns kr. udg gm Hellgren 65:—.

Ungdomens mission.

Januari.

Bingsjö udg gm Helin 60:—; Österplana udg gm Pettersson 210:—; Torsåkers kr. udg gm Lindgren 25:—; Angerdshestra kr. udg gm Johansson 310:—; Kumla förs. udg gm Bergh 30:—; Ungdomsklass, Regna, gm Andersson 11:55; Dals-Eds kr. udg gm Johansson 25:—; Betels udg, Malmö, gm Brahe 100:—; Tuggarps udg gm Johansson 50:—; Husby Sjutolfts udg gm Gustafsson 15:—; Kinne-Vedums mfg gm Gustafsson 148:—; Skara förs. juniorf. gm Dahlberg 30:—; Filipstads udg gm Nyqvist 46:22; Asby Uddes udg gm Annie Carlsson 15:—; Tämta udg gm Gustafsson 25:—; Karlunda norra udg gm Eriksson 20:—; Törntorps udg gm Andersson 5:—; Kungskogens udg gm Nilsson 10:—; Kvillsfors udg gm Magnusson 25:—; Donsö udg gm Johansson 100:—; Björkö udg gm Lindström 25:—; Mustadsfors kr. udg gm Wolker 42:25; Nissafors kr. udg gm Svensson 50:—; Gösslunda udg gm Mouchard 25:—; Grums västra udg gm Andersson 10:—; Salems udg gm Länk 25:—; Tjockö udg gm Sjöblom 50:—; Onämnd, Trälleborg, gm Josef Roth 7:25; V. Värmskogs udg gm Renström 50:—; Dala-Gärdsjö udg gm Udd 60:50; Mölnbo udg gm Eklund 24:—; Lindors kr. udg gm Knutsson 15:—; Sunnersbergs udg gm Jansson 30:—; Smedsby udg gm Claussén 18:—; Stenkulla udg gm Aronsson 20:—; Tallbackens udg gm Nisses 75:—; Töcksmarks udg gm Nilsson 50:—; Järneruds kr. udg gm Carlsson 27:20; Breds kr. udg gm Eriksson 25:—; Sandsjö udg 5:27 och Norra Älvsjö udg 6:78 gm Nordin; Boda och Rösjö udg gm Anders-

son 100:—; John Olofsson, Öckerö, 55:—; Husby-Sjutolfts udg gm Larsson 21:—; Flundrevalla udg gm Carlsson 75:—; Tranås mfgs udg gm Carlsson 305:—; Falköpings udg gm Jansson 100:—; Myre udg gm Hedquist 11:65; Enåkers udg gm Eriksson 117:—; Gamla Missionshusets udg, Jönköping, gm Orre 100:—; Norra Gräsmarks udg gm Jansson 10:—; Gissleviks sönd. gm Olsson 23:04; Vists udg gm Andersson 25:—; D. U. V., Ulricehamn, gm Brodén 10:69; S. Vi udg gm Andersson 50:—; Anders Gustafsson, Slätthult, Målsryd, 35:—; Rörstrands förs. udg gm Ljunggren 58:17; Knislinge udg gm Bengtsson 50:—; Bäckefors kr. udg gm Persson 15:—; Bjärnebo udg gm Hagberg 10:—; Botilsätters och Öruds udg gm Ohlsson 15:—; Näshulta udg gm Lindblom 56:—; Älvros kr. udg gm Eriksson 47:46; Grovareds och Fenneslunda udg gm Pettersson 80:—; Sinnersta kr. udg gm Carlsson 50:—; Ransby sönd. gm Fröman 100:—; Emaryds och Övlandehults udg gm Klasson 100:—; Trälleborg gm Olsson 153:—; Vallsta udg gm Olsson 15:—; Smärskids udg gm Dahlin 50:—; Stordalens udg gm Nordh 25:—; Rådmansö udg Syskonbandet gm Carlsson 25:—; Edsvalla kr. udg gm Larsson 20:—; Sanda udg gm Jakobsson 50:—; Mölnlycke kr. udg gm Snygg 50:—; Hasslefors udg gm Bohl 32:—; Arbrå juniorf. gm Johansson 10:50; Styra udg gm Andersson 125:—.

Ungdomens mission.

Mars.

Sanna udg gm Larsson 25:—; Svanå udg gm Edström 32:—; Hudene udg gm Carlsson 200:—; Bispgårdens udg gm Forstedt 20:—; Sanna kr. udg gm Johansson 50:—; Vänersnäs udg gm Olsson 19:50; Segerstads udg gm Magnusson 15:—; Askeby udg gm Carlsson 100:—; C. G. Petersson, Rosersberg, 8:—; Storfors udg gm Lind 20:—; Aby udg och juniorf. gm Andersson 85:—; Josef Roth, Stockholm, 10:—; Rö udg gm Andersson 50:—; Trelleborgs-Gylle mfg gm Roslund 104:—; Skåre udg gm Olsson 40:—; Ljugarns udg gm Olsson 20:71; Edsbro södra frif. udg gm Gustafsson 25:—; Trollhättans förs. juniorf. gm Bergfors 50:—; Hagalunds udg gm Hellman 56:—; Kristianopels norra udg gm Magnusson 25:—; Sunnerå kr. udg gm Svensson 40:—; Grava udg gm Jansson 25:—; Grensholms sönd. gm Dahl 54:—; Visby förs. udg gm Adolfsson 69:93; Tjurstorps kr. udg gm Hemmingberg 125:—; Ö. Tierps udg gm Eriksson 10:—; Björkö kr. udg gm Nordquist 25:—; Onämnd 24:70; Linnebäckens udg gm Bryngelsson 17:—; Risuddens udg gm Johansson 15:—; Götlunda förs. udg gm Carlsson 30:—; Animskogs udg gm Larsson 50:—; Närunga norra udg gm Carlsson 15:—; Hällestadens udg gm Carlsson 75:—; Edith Strömberg, Sällinge, 5:—; Gällaryds udg gm Abrahamsson 60:—; Stora Tuna udg gm Carlsson 753,35; Säldebrätens udg gm Andersson 15:—; Strängnäs udg gm Lidström 84:—; Betels udg, Eslöv, 14:50; Emigrantmissionen i Mölndal gm Gudmundsson 10:—; Svenstorps udg gm Nilsson 300:—; Vesslands udg gm Ägren 151:—; Ljusdals udg gm Gustafsson 31:64; Mikaeliiförs., Stlm., gm Waldner 62:77; Sundsvalls udg gm Terning 25:—; Immanuelskyrkan, Stockholm, gm Erixon 766:55; Nya Varvets udg gm Andersson 19:—; Norrala udg gm Persson 30:—; Eds kr. udg gm Johansson 47:—; Lindors kr. udg gm Knutsen 20:—; Söderhamns mfgs udg gm Lindé 110:—; Björke udg gm Gustafsson 40:50; Östra Holmedals udg gm Andersson 20:—; Rimforsa udg gm Flink

111:—; Eriksbergs och Mjälldrunga udg gm Pettersson 100:—; Börstorps udg gm Jansson 147:50; Gamla Missionshusets udg, Jönköping, gm Orre 124:60; Kristinehamns udg gm Hällman 156:65; Uppsala förs, udg gm Mattsson 100:—; Hjo förs, udg gm Wennergren 200:—; Åmsele gm Olsson 20:—; Falköpings udg gm Jansson 50:—; Rönfors udg gm Sarwe 20:—; Sävars kr. udg gm Brändström 17:06; Kärvasen gm Eriksson 10:38; Gisebäck gm Gustafsson 42:—; Stavsnäs udg gm Larsson 72:50; Estuna udg gm Edlund 15:—; Rasbo udg gm Sandin 7:25; Österfärnebo udg gm Wirén 28:—; Albertsson, Eknässjön, 5:25; Stenums udg gm Olsson 13:57; Bomhus udg gm Ehne 20:—; Bäckeufors udg gm Persson 13:—; Virserums udg gm Johansson 18:—; Almunge kr. udg gm Moo 13:—; Sandarne udg gm Dahlström 40:—; Films norra udg gm Andersson 12:—; Stora Skedevid udg gm Wesslund 10:25; Enköpings förs, udg, gm Eklund 87:08; Kolsva udg gm Andersson 16:43; Tönnersjö udg gm Karlsson 11:—; Gränna udg gm Eklöf 119:26; Strömsholms udg gm Carlsson 40:—; Bjursås udg gm Isaksson 100:—; Smålandsstenars kr. udg gm Pettersson 47:42; Forshaga udg gm Forsgren 83:70; Växjö mfg gm Jönsson 51:53; Lagmansereds udg gm Andersson 40:—; Mustadsfors udg gm Wolker 20:—; Sanna kr. udg gm Johansson 20:—; Nissafors udg gm Svensson 36:—; Kville udg gm Falk 76:—; Karlshamns udg gm Wahlström 37:28; Oskarströms udg gm Johansson 19:51; Skattkärrs udg gm Sjöberg 36:75; Fogdö udg gm Videgren 36:—; L. On 10:—; Skärblacka udg gm Nilsson 30:—; Mellösa udg gm Gustafsson 37:45; Nora udg gm Andersson 60:—; Ljurs udg gm Kaspersson 75:—; Örslövs udg gm Johansson 25:—; Mamrelunds udg gm Jonsson 25:—; Edinge udg gm Jansson 33:16; Kvillebäckens udg gm Lindquist 84:—; Robertsfors udg gm Hahr 25:32; Gullsbo udg gm Felander 20:—; I Tuggarps udg gm Johansson 22:20; Tjurstorps udg gm Hemmingberg 11:—; Lillhårdals udg gm Olsson 8:92; Ekerums udg gm Karlsson 8:40; Bettna gm Danielsson 21:40; Hörda udg gm Pettersson 27:—; Myråsens udg gm Svensson 10:—; Norra Gräsmarks udg gm Jonsson 5:65; Lännäs udg gm Thyberg 15:—; Alboga kr. udg gm Ahlberg 28:25; Stenberga udg gm Isaksson 21:—; Emmanäs udg gm Nygren 27:—; Lysekils udg gm Edengård 30:—; Öckerö kr. udg gm Olofsson 66:54; Boxholms kr. udg gm Gustavsson 85:—; Strömsnäs bruks udg gm Nilsson 14:39; Mönsterås kr. udg 89:06; Skirö udg gm Johansson 13:38; Mölltorps udg gm Karlsson 40:—; Lillkyrka udg gm Larsson 40:—; Mullsätters udg gm Andersson 23:—; Hova udg gm Carlsson 25:—; Smögens kr. udg gm Lagergren 54:84; Radix 5:—; Tranås udg gm Johansson 194:—; Östervåla udg gm Johansson 115:—.

S. M. U:s studiefond.

Nilsson, Delsbo, 10:—; Solstadström mfgs udg gm Hermansson 25:—; »A. L. T.» 500:—; F. E. Blom, Ångstorp, Aminne, 25:—; G. Holmgren, Limham, 5:—; Jävsta-Hemlingby udg gm Claesson 38:40; Onämnd 50:—.

Ungdomens mission.

April.

Karlunda södra udg gm Andersson 30:—; Västra Ryds udg gm Lander 12:30; Djupviks och Utviks udg gm Hemström 17:85; Vallsta udg gm Svedlund 74:55; Järbo udg gm Lindström 23:30;

Kristianstads udg gm Forslund 64:30; By södra udg gm Berg 62:60; M. Lundgren, Lycksele, 20:—; Visby udg gm Adolfsson 70:36; Films västra udg gm Jansson 16:68; Vamlingbo udg gm Wessman 47:32; Töreboda udg gm Andersson 28:60; Botillsätters och Öruds udg gm Ohlsson 10:—; Edsvalla udg gm Larsson 24:50; Södra Ny udg gm Larsson 14:—; Järlåsa udg gm Pettersson 21:54; Reijmyra udg gm Törnquist 31:50; Grängesbergs udg gm Karlsson 56:—; Ertemarks udg gm Bryntesson 42:50; Mölnbo gm Eklund 33:27; Gräsmys mfg gm Nyberg 16:40; Asby udg gm Carlfors 14:50; Donsö udg gm Andreasson 66:21; Hönö kr. udg gm Zätter 45:69; Tolfta udg gm Hjelm 58:—; Granhults och Resta udg gm Persson 22:15; Torpa udg gm Sjöberg 20:—; Broddbo udg gm Brodén 17:50; Ulricehamns udg gm Johansson 77:60; Västersels udg gm Nilsson 35:65; Ekträskes udg gm Höglund 20:—; Amåls udg gm Rudén 108:03; Redbergslids juniorf. gm Nyström 100:—; Katrineholms udg gm Söderström 173:87; Norrala udg och juniorf. gm Ohlsson 46:50; Vendels udg gm Mattsson 66:57; Tumba udg gm Svensson 42:—; Dals Eds udg gm Johansson 53:—; Östanå 40:— och Sanna 20:37 gm Magnusson; Värmskogs västra udg gm Renström 71:30; Knutby gm Andersson 17:—; Påskallaviks udg gm Nielsén 15:30; Töftedals udg gm Olsson 15:—; Fröslida udg gm Abrahamsson 8:30; Marna udg gm Östling 11:—; S. Vings udg gm Björling 16:75; Tvärud udg gm Jansson 15:—; Torstuna udg gm Pettersson 57:13; Stålboga udg gm Hedman 10:—; Astrid Eriksson, Karlsdal, 15:—; Västerås 7:—; Envikens udg gm Eriksson 74:24; Tvärreds och Dannikes udg gm Andersson 11:—; Ungdomsföreningen i Lau gm Östman 87:72; Näs udg gm Pettersson 20:50; Skogsbygdens udg gm Eriksson 17:44; Grums södra udg gm Engström 35:—; Närkes Bo udg gm Bergström 68:—; Lingsheds udg gm Haglund 43:63; Hertsångers udg gm Olofsson 13:25; Mockfjärds udg gm Sundberg 21:—; Norbergs mfgs udg gm Hedlund 46:97; Gårdstjärns udg gm Ekholm 19:—; Västerås mfgs udg gm Johansson 607:62; Arvika udg gm Sion gm Holm 846:48; Björnö udg gm Olsson 10:—; Skutskärs udg gm Hallenberg 80:—; Hakebo udg gm Sandberg 10:—; Haga udg, Kolbäck, gm Ullström 30:—; Källandsö udg gm Karlsson 50:—; Porsl udg gm Pettersson 8:—; Svaneholms udg gm Samuelsson 57:68; Bösebo udg gm Karlsson 6:—;

Brevafnarn.

Myckleby kr. udg. Den 7 juli. Axel Andersson, Hogen N:o 2, Slussen.

Dalby friförs. södra ungdomsförening anordnar brevafton den 1 juli. Trossyskon när och fjärran, glädjen oss med många brev. Märkas B. A. och sändas under adr. Ida Mattson, Amnerud 10 B, Ambjörby.

Rökå kristliga ungdomsförening anordnar brevafton den 1 juli 1923. Trossyskon från när och fjärran, sänd oss var sitt brev. Märkas B. A. och sändas under adress: Oskar Lundqvist, Rökå, Rentjärn.

Det sedvanliga stora ungdomsmötet vid Hammarn i Hjo hålles sönd. d. 8 juli kl. 11 f. m. och 3 e. m. Talare: Arv. Bergstam, Lidköping, J. A. Bergqvist, Ulricehamn och C. Adolfsson, Hjo. Kl. 6 e. m. stor konsert. Välkomna.

Hjo kristl. brödräfnings ungdomsförbund.

Karlstads Handelsinstitut och Praktiska skola.

Grund. 1886. Av köpmän och industriidkare varmt rekommenderad. 5,000 elever. Begränsat antal. Begär prospekt. **Årskurs** för studenter. **1- till 2-årskurs** för realskolebildade och från högre allm. flickläroverk (tidsvinst). **Längre och kortare kurser** för folkskolebildade m. fl. **Obs! Tillförlitlig kunskap** i bokföring nödvändig för alla. **Obs!** Även viktiga allmänbildande ämnen. **Obs!** Här fullt praktisk undervisning i de merkantila ämnena, vilket framgår av intyg av en mängd framstående industriidkare och köpmän m. fl., som anställt utgående elever, vilka intyg vid prospektet äro fogade. **Föreståndaren.**

ÖSTERSUNDS PRAKTISKA LÄROVERK

— Skol- och Bibelinstitutet —

börjar nytt läsår den 1 okt. i följande avdelningar:

Kristliga Folkhögskolan: allmänbildande kurs med fyllig kristendomsundervisning.

Preparandkurs, som förbereder för inträde vid seminarier, sjukhus etc.

Realskola, Klass I.

Nedsatta kursavgifter. — Förbättrade lokaler. — Prospekt på begäran.

Emil Kruse, ÖSTERSUND.

Matfors Brödräfsamlingens Ungdomsförening har brevafton den 14 juli. Brev emotses tacksamt från trossyskon landet runt. Breven märkas B. A. och adresseras till Axel Aspholm, *Matfors.*

Stort Kristligt Ungdomsmöte

(V. M. U:s Sommarmöte)

anordnas även i år å det vackra *Kinnekulle* vid *Blombergs station* midsommardagen med början kl. 10.30 f. m. och kl. 3 e. m. Talare: pastorerna Fritz Peterson, Stockholm, Gustaf Svensson, Karlstad, m. fl. Solo- och körsång. Kollekt för V. M. U:s verksamhet. Servering under middagsrasten.

Ungdom från när- och fjärran hälsas välkommen! Kom bedjande!

A styrelsens vägnar:

Carl Mouchard.

För Söndagsskolor.

PLANSCHER

till småbarnsavdelningarnas texter för 3:de och 4:de kvartalet 1923 äro nu utkomna. Storlek 53 x 84 cm. Försäljas i serier om 13 i varje serie (= ett kvartal).

Pris pr serie kr. 6: —.

Söndagsskolor erhålla 25 % rabatt.

Uraktlåt icke att för Eder söndagsskola anskaffa dessa planscher!

Svenska Missionsförbundets Förlag,
Stockholm C.

Semesterhemmet Borgen.

Helinackordering, delat rum kr. 5: —, enskilt rum kr. 6: 50. Trevliga rum. Gott bord. Naturskönt läge vid sjön Edsviken. Goda kommunikationer med Stockholm. Beställ i god tid för sommaren! Begär prospekt!

Husmoderskurser. Vid Borgens statsunderstödda husmodersskola börjar ny kurs varje kvartal. S. M. U.-medlemmar äga företräde. Låga avgifter. Prospekt på begäran.

Postadress *Stocksund.*

Tel. *Stocksund 445.*

Jönköpings Skol- o. Bibelinstitut

— Tel. 437, Föreståndaren 1914 —

meddelar undervisning i kristendom, svenska, tyska, engelska, historia, geografi, naturlära, matematik, bokföring, sång, musik, hälsolära, maskinskrivning m. m. Kurserna äro uppbyggda med hänsyn till inträdesfördringarna vid seminarierna och missions-skolan men avse dock främst en sund, kristlig allmänbildning. Läsningen pågår 1 oktober—15 dec., 15 januari—20 maj. Inträdesålder: 16 år.

Inackordering ca 85 kr. pr månad. Terminsavgift 90 kr. för medlemmar av S. M. U. Inträdesavgift 10 kr.

Ansökan, till vilken formulär sändes på begäran, kan insändas när som helst före 1 okt. varje år. Troende kamrater och lärare. Arbetsamhet och trevnad.

Rob. Fur, skolans förest.
Adr. *Jönköping.*

S. M. U.-ARE!

Genomgå vår korrespondenskurs för söndagsskol-lärare! Avgift 10 kr. Upplysningar lämnas av och anmälan insändes till

Svenska Missionsförbundets Korrespondenskurs,
GRÄNGESBERG.

Ritade handarbeten bortslumpas.

Bordlöpare 170 x 110, ritade på Rysslinne 17 kr., Lapplinne 15 kr., Lysdukar fr. 75 öre, löpare fr. 1: 50, kuddar på rips 2: 50, kaffedukar fr. 5 kr., linne, fint vitt, bredd 150 cm., 5 kr. met., lapplinne 8 kr. met., rysslinne 11 kr. met., br. 170 cm. Order till landsorten pr postförskott.

Lydia Hård,

Mästersamuelsgatan 52,
STOCKHOLM.

Möbelsnickare

ogift, troende möbelsnickare eller försigkommen läring får genast anställning. Svar till

Eric Johansson, Gisebo.